

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 1

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 7, 1911.

Ն⁰ 41

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԻԼԱՆ Ը ՀԱՐՊ

Իտարէի մէջրութեմիզ պու գըսա միւտ-
տէթ զարփընտա պիր չոգ տախիլի վէ խա-
րիճի ֆէլաքէթլէր կէշիրտիքտէն սօնրա,
պու սօն կիւնլէրտէ պիր տէ տիւվէլի
մուաղզամատան պիրի իլէ մուհարէպէյէ
թութուլմուշ օլմագ պախթսըզըղընա տիւ-
չար օլմուշ տըր: Պիզ իշէրտէն նէմա պուլ-
մագըղա միւհթամ պիր հալտէ իքէն, շու
մուհարէպէ քիւլֆէթի պիզիմ պու տախիլի
նէմամըղըն պիր միւտտէթ տահա թէէիիլինի
պատի օլմուշ տըր: Իթալիա հիւքիւմէթի
կէչէն հաֆթա 24 սաաթըզ միւհլէթ իլէ
պիր ուշքիմաքօմ կէօնտէրէրէք, ճէվապա
պէրլէմէզտէն խուսուլմէթէ պաշլամըշ, նի-
հայէթ հիւքիւմէթի Օսմանիյէնին վէրտիյի
ճէվապը գանաաթպախշ սայմայարագ ի-
լանը հարպ էյլէմիշ տիր: Մուհարէպէ
պաշլամըշ տըր: Լաքին պունտա չայանը
հայրէթ պազը ճիհէթլէր վար տըր: Էվվէլա,
պու զարիպ մուամէլէ քիւրրէի հավամըզտա՝
պուլլութսըզ սէմատա իշիտիլէն եըլսըրըմ
փաթլամատը կիպի մէմուլին զայրի պիր հալ
օլտու: Գուպինէ պիզայտ, Իթալիա հիւ-
քիւմէթի քէնտիսինին Թիւրքիայա գարշը

հիսսիյաթը տօսթանէսինի թէէյիտ էթ-
մէքտէ, տէվլէթլէր Մարօզ վէ Գօնիօ մէ-
սէլէլէրի իլէ օղրաշմագտա, վէ զահիրէն
Շարգ մէսէլէսի պարօմէթըրընը թահրիգ է-
տէն պիր սէպէպ հօգ իտի: Պիր տէ Իթա-
լիա պիր իւշքիմաքօմ իլէ Թիւրքիատան
Թարապուլուսը Ղարպը պօշալթմասընը թա-
լէպ էտիյօր: Իթալիանըն պու տէրէճէ
իզզապ օլունմասընը պատի օլաճագ պիր
վագըա կէօրիւնմէյօր իտի: Էվրօփանըն
տիկէր տէվլէթլէրինին պու մէսէլէտէն խա-
պէրլէրի վա՞ր մը իտի, պու շէյ պիր իթիլաֆ
նէթիճէսի մի տիր, իթիլաֆ վար իսէ էսքի՞
մի տիր, Եէնի՞ մի տիր, պու հարաքէթ
արդասընտա պաշգա հարաքէթլէր վա՞ր մը,
պու շէյ Ալթիթիանըն, Սլմանիա վէ Ֆրան-
սանըն ալարգլարը Էսքի ատըմլարըն խա-
թիմէսի՞ մի, հօգսա իլէրիտէ ալընաճագ
ատըմլարըն մուգատտէմէսի՞ մի տիր:
Պու սիւալլարըն հիշ պիրլինէ ճէվապ
վէրլէմէյօր: Լաքին շու սահիհ տիր քի՞
սէնլէրտէն պէրու տիւվէլի մուաղզամա-
տան հիշ պիրլինին աթմաղա ճէսարէթ
էտէմէտիյի ատըմը՝ Իթալիա պու կիւն աթ-
մըշ, վէ տօղրուտան Շարգ մէսէլէսի իլէ
օղրաշմըշ իսէ տէ, տիկէր տէվլէթլէր
պիլիթթիֆապ սիւքիւթիւ իլթիյար էյլէ-
միշլէր, վէ Թիւրքիա իլէ Իթալիանըն

եալընըզ պաշընա չարփըշմասընա միւսաա-
տէ էյլէմիշէր տիր : Պու մէսլէյին ոաի-
զ էլէրի աճէպա նէ՞տէն իպարէթ տիր : —

Պունտա գապինէնին մէսլէյի տէ փէք
ղարիպ վէ շայանը հայրէթ օլմուշ տըր :
Պու արատա իթալիանըն աթվարընտա շիւպ-
հէլի հալլար կէօրիւմիւշ իքէն, երնէ տէ Ի.
թալիալըլարա ալադատար օլան պագը մէ-
սէլէլէրէ տաիր ճիտտի վէ շէտիտ մէսլէք
թուլթուլմամըշ, իթալիա սէֆարէթի պօշ
պրագըլմըշ, թարապուլուսը Ղարապ վալի-
սիզ խտարէ էտիլմիշ, վէ սօն սաաթա գա-
տար նիքպին (օփթիւմիւք) պուլունուլմըշ
տըր : Հագգը փաշանըն պու մէսլէյի նա՞-
սըլ թէֆտիր օլունմալը տըր :

Պու սիւալլարա տա շիմտիտէն ճէվապ վէ-
րէմէյիզ : Լաքին շու պիր գաշ խուսուսա
նաղարը տիգգաթ ճէլպ էթմէք իսթէրիզ :

1. Պու իլանը հարապ իրիսթիյանլըլըն
Իպամիյէթ ալէյհինտէ մուհարէպէսի տէ-
յիլ տիր : Պագը թիւրք զաղէթալարընըն
պունը էօյլէ կէօսթէրմէլէրինի, վէ թիւրք
վէ Իպամ էհալինին տինի հիսսիյաթընա
միւրաճէաթ էթմէլէրինի ճաիզ կէօրմէյիզ :
Իթալիա իրիսթիյանլըզ նամընա տէյիլ, ան-
ճագ քէնտինին սիյասի վէ իգթիտատի մէնա-
ֆիի նօգթաի նաղարընտան իշլէյօր : Վէ Օսմ.
թօփրաղընըն պիր գըսմընա օ գըսմըն է-
հալիսի Միւսլիման օլտուղու իշիւն տէյիլ,
անճագ քէնտի զանընճա թիւրքիա անը
խտարէտէն աճիզ օլտուղու իշիւն կէօզ
տիքիյօր : Վէ շիմտի պու հագգսըլ թէար-
րիւզէ մուգալէմէթ էտէճէք օլան հիւ-
քիւմէթ պիր թիւրք հիւքիւմէթի եա Իս-
լամ տէվլէթի տէյիլ, անճագ պիր Օս-
մանլը տէվլէթի տիր : Պունտա եալընըզ
թիւրքէր տէյիլ, ճիւմէ Օսմանլըլար մու-
հարէպէ էտէճէքէր, նէթիճէսինտէն պիւ-
թիւն Օսմանլըլար միւթէզարըրը օլաճագ-
լար, զալէպէտէ պիւթիւն Օսմանլըլար շէ-
րէֆէնէճէք տիր : Պու շէյ խաթրտա թու-
թուլարագ անասըրտա թէֆրիզ է եաի-
մագտան սագընըլմալը տըր :

2. Պինաէն ալէյհ պու տալալը պիւ-
թիւն Օսմանլըլար միւթթէֆիգէն իլթիզամ
էթմէլի տիրլէ : Շունու պիւմէլիլիզ քի մէշ-
րուլթիյէթին էսասլարընա թէվֆիգէն իտարէ
օլունան պիր Օսմանլը հիւքիւմէթի ճիւմ-
լէմիզ իշիւն տէ, հէր հանկը պիր տէվլէ-
թին հիւմայէսինտէն էյի վէ խալըլ տըր :
Օսմանլը տէվլէթինին թէմամիյէթի միւ-
քիյէսինի վէ իտարէ ի մէշրուլթիյէթիմիզին
պագասընը միւմքին մէրթէպէ թէէմին
էթմէք հէր պիր Օսմանլընըն վագիֆէ ի
մուգատտէսէսի տիր : Վագաա հէր իշինտէ
վագթը կէշմիշ օլուպ իմքեան խարիճինտէ
օլան ճիհէթլէրի պուլունա պիլիւր . անլէր
պիզի մէֆթուր էթմէմէլի տիր : Շունու
գապուլ էթմէլիլիզ քի, պու վաթան վէ
պու տէվլէթ մաղընըն պագը թամիր՝ գա-
պուլ էթմէզ խաթալարընըն էօնիւնտէ
տուրույօր : Փագաթ պու շէյ պիզի տահա
զիյատէ իպահը նէֆսէ սէվզ էյլէմէլի
տիր : Ճիւմէ Օսմանլըլար սամիմի հիսսի-
յաթլա օմուզ օմուզատուրուպ, պու վա-
թանըն նամուս վէ իթիպարընը ինէլասա
սայ էթմէլիլիզ, վէ պու ուղուրա հէր
ֆէտաքեարըլը կէօզէ ալմալըլը :

3. Ճէսուր վէ սապիթ օլալմ : Անճագ
տիգգաթ էաէլիմ քի հագիգի ճէսարէթ
վէ սէպաթ հագգ տալատա վէ տօղրու
մէսլէքտէ պուլունմագլա միւմքին տիր :
Պու մուհարէպէտէ զալի՞պ մի օլաճա-
ղըզ, եօգսա թարապուլուսը Ղարապ էլ-
տէն կիտէճէք մի, մէսլէ օ տէյիլ տիր :
Թարապուլուս էլտէն կիթսէ պիլէ Օսման-
լըլար զալիպ օլապիլիլէր : Թարապուլուս
աաքէր սէվգինին միւշքիլաթընը, տօնան-
մամըզըն տահա սապի պիր հալտա օլտու-
ղունը, վէ մաղընըն խաթալարընըն մու-
զիլը նէթիճէլէրինի հիսապա ալըրսագ,
Թարապուլուսը Ղարապ էլտէ հըֆզ էթմէ-
նին միւշքիլաթլարընը անլայապիլիլիզ : Լա-
քին պու մուհարէպէտէ զայ էթսէք պիլէ,
էկէր անտէ թալիմ ու թէրպիյէնին, տա-

խիլատե պերպիրեմիզլէ իթթիհատըն, իգ-
թիսատի նէմանըն, գօմշուլարլա հիւսնի
մուամէլէնին լուզում վէ էսրարընա վա-
գըֆ օլուր տա, եէնի գարարլարլա իշէ
պաշարսագ, հագիգի ֆաթիհլէր վէ հա-
գիգի շէճիլէր օլմուշ օլուրիզ: Թ. Գ. Գ.

"ՐԱՀՆԻԻՄԱ,,ՆԸՆ ԻԼԱՎԷՍԻ

Հայաթը սիյասիյէմիզին շու նազիբ
վագթընտա պիլա շիւպհէ գարիլէրիմիզ
էլլէրինտէն կէսէ հէր կիւն եէնի խապէր
ալմագ իսթէրլէր, վէ խուսուսա հաֆթա-
տա պիրտէն զիյատէ փօթալարը օլան
շէհրլէրտէ հէր փօթա ահվալը սիյասիյէ-
միզ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէ-
յէճէքլէր տիր: Դարիյունըմըզըն պու աը-
ղուսընա ճիւզի պիր խըսամէթ իֆա էթմէք
մագսէտիյէ Րահնիւմա՝ շու պիր գաշ
հաֆթա իշիւն հաֆթանըն օրթասընտա
4 սահիֆէյի պիր իլավէ չըգարարագ,
քէնտի ապօնէլէրինէ մէճճանէն իրսալ է-
տէճէք տիր: Անճագ պու սըրատա Րահ-
նիւմանըն օգույանլարընտան պիր րէճա-
մըզ վար տըր: Զաննըմըզճա Րահնիւմայը
նիշէ օգույանլար վար աըր քի, անլէր ա-
պօնէ եազըլապիլիր իքէն, պունու եափ-
մայըպ տա պաշգալարտան զազէթայը է-
մանէթէն ալարագ օգումագտա աըրլար:
Պու կիպիլէր էկէր Րահնիւմայա ապօնէ
եազըլալար հէմ քէնտիլէր տահա խօշ
պիր հիսա իլէ անը օգույապիլիրլէր, հէմ
տէ օ եօլ իլէ պիզի մատտէթէն թէշվիզ
էթմիշ օլուրլար: Իմտի էկէր պու սօն իւշ
այ իշիւն ապօնէ եազըլմագ իսթէյէնլէր
պուլունուր իսէ անլէրէ 10 զըշ. պէտէլինէ
հէմ պու իւշ այըն զազէթալարընը հէմ
տէ իլավէլէր տէվամ էթտիյի միւստտէթճէ
իլավէլէրի տէ իրսալ էտէրիզ: Թ. Գ. Գ.

ԱՄԷՐԻԳԱՆ ՊՕՐՏ ՎԷ ԹԻԻՐԲԻԱՏԱ ԻՆՃԻԼԻ ԻՇ

Պու եազընլարտա պուրայա Ամէրիգա-
տան պիր հէյէթ ի մախսուսէ կէլէճէք տիր:
Պու հէյէթ Պօրտ Թարաֆընտան թա-
յին օլունուպ, ազասը աթի իւզ զիքը զէ-
վաթտան իպարէթ օլաճագ տըր, եանի
Պօրտըն սըրքեաթիպլէրինտէն Տօգ. Պար-
թըն, Հարուրտ մուալլիմլէրինտէն վէ
Պօրտըն իտարէ մէճլիսի րէիսի Փրօֆ. Մուր,
Հարթֆըրտ իլմ ի իլահի մէքթէպի մուալ-
լիմլէրինտէն Փրօֆ. Կիլէթ վէ Վեր. Թըրք:
Պու հէյէթ ի մախսուսէ կէլիպ պու մէմ-
լէքէթին պիր ուճունտան օլ պիր ուճունա-
տէք 8 այ գատար տօլաշարագ վէ պէլլի մէր-
քէզլէրի զիյարէթ էտէրէք, Ինճիլի քիլի-
սէլէրին ահվալընը վէ իհթիյաճաթընը
միւթալտա վէ թամիզ էտէճէքլէր, վէ
կէլէն սէնէնին Յուլիսիտէ Խաթանպօլտա
պիր ումումի մէճլիս ազա էտէրէք, պու
տիյարտա Ինճիլի իշին միւսթագպէլինէ
տաիր թէտապիր ի լազըմէ թէրթիպինտէ
պուլունաճագլար տըր:

Պու ումումի գօնկրէտէ հագըր պուլու-
նաճագ մուրախիսալար աթիտէքի հէյէթ-
լէրտէն կէճտէրիլէճէք տիր, եանի մէմլէ-
քէթին հէր Թարաֆընտա պուլունան մի-
սիօնէր սթասիօնլարընտան, գօլէճ վէ իլմ ի
իլահի մէքթէպլէրինտէն, Ալման միսիօնէր
շիրքէթլէրինտէն, Սիւրիսատաքի Փրօ. մի-
սիօնէրլէրտէն, Մէնօնայթ միսիօնէրլէրտէն,
Գօնիա խասթախանէսինտէն, Կ. Խ. Շիր-
քէթինտէն վէ Միուքիւն մէճլիսլէրինտէն:
Պու գօնկրէտէ միւզաքէրէ էտիլէճէք մատ-
տէլէր աթիտէքիլէր տիր: 1. Իլմի իլահիյաթ
մէքթէպլէրի, 2. Մէքեաթիպ ի ալիյէ, 3.
Ինճիլի իշ, 4. Մաթպուլաթ, 5. Պու ալիյար-
տա պուլունան միսիօնէր շիրքէթլէրին պիրի
պիրլէրինէ վէ քիլիսէլէրէ օլան ալագասը,
6. Խասթախանէլէր, 7. Տիկէր գավկար
արասընտա Ինճիլ վազը: Պու մատտէլէր
իւզէրինէ էվլէլէն թէտարիք էտիլմիշ օլան

մէզայէլէր օգուճուպ, միւզաքէրաթ ճէ-
րէյան էտէճէք տիր: Պու մուհիմմ վէ հա-
յաթի մէսէլէ հագգընտա տիւշիւնմէք ի-
շիւն օ միւհիթէրէմ հէյէթին պու գատար
քիւլֆէթ վէ ֆէտաքիարլըղ տէրիւհտէ
էթմէլէրի շայանը թագտիր տիր: Իւշ
րուպ ասրտան պէրու պու մէմէքէթ
էհալիսինին թէնվիրի իշիւն էմէք վէ փա-
րա սարֆի էտէն միւհիթէրէմ Պօրտ Շիր-
քէթինին պու իշի մուլաֆֆադիյէթլէ պա-
շա չըգարմասը իշիւն, պու վազթտա տա
պէօյլէ պիր թէշէպպիւստէ պուլունմասը
փէք մագուլ վէ միւսթահսէն տիր:

Պու փրօղրամը միւթալաա էթտիյի-
միզտէ մատտէլէրի փէք ամէլի պուլուգ:
Փիւլվազը պուլար շու վազթ վէ հալ ու
քէյֆիյէթլէր թահթընտա տիւշիւնիւլէճէք
էն մուհիմմ մատտէլէր տիրլէր: Վէ ան-
լէր իւզէրինէ մէզայէլէր հագրըլամագ իշի
փէք մուլթէստիր վէ միւթէխատիս զաթ-
լարա իհալէ էտիլմիշ տիր: Պու մատտէ-
լէր իւզէրինէ օնլարըն էֆքեար վէ միւ-
թալաալարընը պիլմէյի ճիւմլէմիզ տէ ար-
զու էտէր իզ:

Լաքին պու փրօղրամա տաիր պիր
խուսուսա նազարը տիգգաթ ճէլպ էթ-
մէք խաթէրիզ: Պու գօնկրէտէ հա-
զըր պուլունաճագ օլան մուրախսասլար
արասընտա եէրլի քիլիսէլէրտէն անճագ
օն ազա պուլունաճագ (հէր Միւրախնտան
սալթ 2 մուրախսաս) վէ եէրլի միւհտէ-
սաթտան (մէս. Գօնիա գօլէճի, էթթամ-
խանէլէր վէ սաիրէ) հիշ մուրախսաս պու-
լունմայաճագ տըր: Վէ տահա զիյատէ
շայանը հայրէթ պիր չէյ շու աըր քի,
օգուճուպ իշիւն մէզայէլէր հագըր էտէ-
ճէք օլան հախօս միւզաքէրէյի պաշ-
լայաճագ օլան 30 զաթլար արասընտա
պիր թէք եէրլի եօգ տըր: Գօնկրէնին պիւ-
թիւն խտարէսի վէ թէրթիպաթը Ամէրի-
գալլըլարըն վէ էճնէպիլէրին էլինտէ պուլու-
նույօր:

Շու պիր խուսուս տալի շա-
յանը տիգգաթ տըր քի, Խնճիլի մի-
ուրախնտան ազալլի պիրի (Բիւ-
թանիւս Միւրախնը) պէօյլէ պիր գօնկրէ
օլաճագընա տաիր հալա բէսմի պիր խա-
պէր ալմամըշ տըր: Կիլիկիա Միւրախնը
տա քէնտի վէքիլէրինի կէլէն սէնէնին մէճ-
լիսինտէ սէշէճէք իմիշ!

Վազաա էճնէպի տօսթլարըմըղն պիր
չօգ վազթ վէ փարա սարֆի էտէրէք, պիրիմ
քիլիսէլէրիմիզէ հայաթի ալագասը օլան մէ-
սէլէլէր իշիւն տիւշիւնմէլէրի պիզճէ մէմուհ
վէ միննէթտար օլաճագ պիր չէյ տիր:
Լաքին պիթթապի պիզիւլ խաթըմըզա
շու սիւալըն կէլմէսինի տէ մէն էտէմէյօր
իզ քի, «Պիզիւլ իլէ հայաթի ալագասը օլան
պու միսիլլի մէսէլէլէր իշիւն պէօյլէ մու-
հիմմ գարարլար վէրիլէճէք պիր գօնկրէ-
տէ նիշիւն պիզ հիսապա ալընմայօրիզ,
նիշիւն պիզ տիշարտա պրագըլըյօրըլ:» Պա-
զընըզ պու մատտէլէր պիզէ նէ գատար
եազըն տըր: Իլմի իշահի մէֆթէպլէրի,
պուլարտան չըգաճագ զաթլար պիզիւլ
էվաալարըմըղ տըր՝ վէ պիզէ վազ էտէ-
ճէլլէր: Մէֆթէպլէրտէ պիզիւլ էվաալա-
րըմըզ պիզիւլ վաթանըմըզ իշիւն թալիմ
օլունաճագլար տըր: Ինճիլի իշ, Գիլիս
ազալարընըն րուհանի հայաթը նաճըլ թէ-
րագգըր էտէպիլիր, — պու ազալար Ա-
մէրիգալըլարտան տէյիլ էրմէնի վէ Բում-
լարտան իպարէթ տիր, տէյիլ մի: Մի-
սիօնէրլէր իլէ Խնճիլի քիլիսէլէրին ալագա-
սը նէ՞ օլուն. — պունը թարաֆէյին
պիրիւլմ մի թային էթմէլի: Շարգի քի-
լիսէլէրէ ալագամըզ նէ օլաճագ, — ա-
ճալիպ, պունու պիրիմ իշիւն էճնէպիլէր
մի թային էթմէլի: Ղազէթալար վէ
մաքպուրաք, — էվվէթ, չիմտիյէտէք
Փրօթէսթան մաթպուաթընըն քիւլլի խտա-
րէսի էճնէպիլէր էլինտէ խտի, չիմտիտէն
սօնրա տաճը պու իշ էճնէպիլէրէ միւնհասըր
գալաճագ: Ղայրի Խրիսթիյան գալմալար

աւրասընտա Ինճիլ . — Պու մէսէքէթատէ Ինճիլի քիլիսէլէր նի՞չիւն մէվճուտ տըրլար, անլէր քէնտի ճանլարընըն խէլալը իչիւն տէյիլ, պու տիյարը Բրիտանիա կէթիլմէք իչիւն մէվճուտ տըրլար :

Իմտի պու գատար հայաթի մէսէլէլէրին միւղաքէրէսինտէ աճէպա նի՞չիւն եէրլի ունտուր պու գատար իհմալ էտիլմիշ տիր : Պու մէսէլէլէր հազգընտա եէրլիլէր արասընտա պէյանը էֆքեար էթմէյէ մուգթէտիր քիմսէլէր եօ՞գ մը տըր : Էկէր եօգ իսէ, Պորտուն պու իւշ բուպ ասըրըգ էմէյի պօշա կիթմիշ տիր, վար իսէ անլէրին սէսի նիչիւն իչիտիլմէյէճէք :

Պէլքի տէնիլիք քի, զաթէն Միւրքիւնլարըն մուրախապարը տալէթ էտիլմիշ տիր : անլէր օրատա սէրպէսթանէ քէնտի էֆքեարլարընը պէյան էտէպիլիլըրէր :

Լաքին պունա ճէվապէն տէրիզ քի, գօնկրէնին իչլէրինտէ անլէրէ պիր հիստէ վէրիլմէսի՝ անլէրին օրայա անճազ պիր միւսաֆիր կիպի տալէթ օլունաուգլարընը կէօսթէրի : Պունտան մատա գօնկրէտէ միւղաքէրէ էտիլմէք մէսէլէլէրին փրօղրամը 6 այ էվիլէլ նէշը օլունմը իքէն, անտէն պիզիլմէլիլիլէրէ պիր գօփիա անճազ 6 այ սօնրա վէ պիզիլմէլիլիլէրէ թալէպիմիզ իւղէրինէ կէչտի : Զանն էտէրիզ շիմտիյէտէք եէրլիլէրտէն հիշ քիմսէյէ անտէն կէօնտէրիլմէմիշ տիր : Շու հալտա եէրլիլէր մէճիսէ պիր կէօնէ հազըրլըգլարը օլմայարազ կէլէճէքլէր : Պէօյլէ օլուրսա անլէր պու մէսէլէլէրէ տաիր պէյանը էֆքեար էթմէյէ նա՞սըլ միւղթէտիր օլուրլար :

Լաքին պիզ պիլիլիզ քի Ամէրիգալը տօսթլարըմըղըն արասընտա եէրլիլէր հազգընտա եիւքսէք էֆքեար սահիպի զաթլար պուլունուպ, պէօյլէ մէսէլէլէրէ տաիր անլէրին թէսալվուրլարըն հիւրմէթ էտէնլէր վար տըր : Էօյլէ իսէ նիչիւն եէրլիլէր պու գօնկրէտէ պէօյլէ պիր մուսմլէէ կէօրիւյօրլար :

Պիզիլմ զանըմըգճա պու շէյ Ամէրիգան Պորտուն մէսէլէլինտէքի էսաաի պիր եանլըշըն նէթիճէսի տիր : Վազաա պիր միւտտէթաէն պէրու միսիօնէրլէր իլէ եէրլիլէր արասընտա պիր թէսալիւն (cooperation) մէսէլէլի իթթիսալ էտիլմիշ իսէ տէ, նէ Պորտ, նէ տէ միսիօնէրլէր շու պիր էֆքեարը, եանի քէնտի քէնտիլէրինի պուրտաքի Ինճիլի իչին սահիպի տէյու սայմազլըղը թէրք էտէմէյօրլար : Վազաա քիլիսէլէրին տաիլիլի իչլէրինէ գարըշմամաղը քէնտիլէրմէ պիր մէսէք տէյու թանըմը տըրլար, լաքին եինէ տէ չօգ եէրլէրտէ քիլիսէլէրի զիյարէթ էթմէք, միսիօնէրլէրին իչի սայրլըր, թախտիսաթըն սօն գարարընը վէրմէք քէնտիլէրին իչի տիր, նիչէ տէֆա վարըլարը նասպ էթմէք եա կէրի չաղըմազ քէնտիլէրին իչի տիր : Շիմտի տէ Թիւրքիտաաքի Ինճիլի իչին միւսթազպէլի իչիւն պիր գօնկրէ ազտ էտիլմէյի, պու տա Պորտուն վէ միսիօնէրլէրին իչի տիր : Շու գատար սէնէլէրտէն պէրու էօյլէ օլմուշ, շիմտի տէ էօյլէ օլմալը, պու ուղուրա Պորտ պիր չօգ մէպլալ սարֆ էտիյօր, էլպէթ պու իչին միւսթազպէլ իսթիզամէթինի տէ վարալը վէրէն թային էթմէլի : —

Պիզէ կէօրիւնիւր քի Պորտուն վէ միսիօնէրլէրին պու գօնկրէ մէսէլէլինտէ թուլթուտու մէսէք պունտան մատա պիր եօլ իլէ թէֆսիթ օլունամազ : Վէ լաքին պու սօղրու պիր մէսէք տէյիլ տիր : Վէ պիլա շիւպհէ պու եանլըղը թասհիհ էթմէնին վէ թէպալիլ էթտիրմէնին վազթը շիմտի տիր : Շու սըրատա պիզ եէրլիլէր քէնտի հազըլմըղը թալէպ էթմէլիլիզ, վէ Պորտ տախի մուհապպէթլէ օհազգը պիզէ վէրմէլի տիր :

Ֆիլվազը պիր թարիս պաշընտա պուլունույօրըղ : Ինճիլի քիլիսէլէրիմիզ շու մէշրութիյէթ իտարէսինտէ քէնտիլէրէ վէրլիլէն ֆուրսաթ վէ հուրիլիլէթտէն իսթի-

Փատէ էթմէլի տիրէր : Միւսթագպէլ ի-
չիւն եէնի թէտպիրէր գուրմալը եէնի վէ
միւհասիր իչէր կէօրմէլի տիր : Պու թէտ-
պիրէրի էննէպիլէր քէնտիրէրի իչիւն
գուրմալը տէյիլէլ , քէնտիրէլ քէնտիրէրի
իչիւն գուրմալը տըրլար , վէ էկէր էննէ-
պի տօսթլար տա քէնտիրէրէ մուափէնէթ
էթմէք իսթէրլէրսէ , նէ ալա : Եօգսա
տէվր ի մէշուլթիլէթտէ՞տախի մի պիղ միւ-
րէպպիլէր ալթընտա իչէմէլիլիլ : Խայր ,
միւսթագիլ սուրէթտէ իչէմէլի էօյրէն-
մէք վաղթը կէլմիլ տիր : Մասէմ քի
անլաշըլտըղընա կէօրէ՞ պու գօնկրէնին
թէրթիպաթը իչի Տէրիսաատէթտէ Ղար-
պի Միչընըն իճրաիյէ հէյէթինէ մուհալ-
վէլ պուլունույօր , շու հալաա , Միուքիւն-
լարըն Գարծ . ժողովլարը հէյէթի մէզ-
քիւրէնին նաղարը տիգգաթընը պու մէ-
սէլէյէ ճէլպ ու տափէթ էթսինլէր : Պու
գօնկրէյի թէրթիպ էտէն հէյէթի ի իտա-
րէնին էննէպի վէ եէրի աղալարտան ի-
պարէթ օլարագ թէլքիլ օլունմասընը , վէ
գօնկրէյէ մէգալէ հաղըր էտէնլէր արա-
սընտա եէրլիլէրին տէ պուլունմասընը թա-
լէպ էյլէսինլէր :

Ե. Գ. Գ.

լար վէ անլէրին իսթիխտամ էյլէտիլէրի
եէրլիլէրին թէպաիյէթ մէսէլէսի վար տըր
կէօրիւնիւյօր : Պու պապտէ թէլքիլ օլու-
նան թատիլաթ անճագ ումում իթիլա-
ֆըն տէվլէթլէրտէն թատտըգ էտիլմէսին-
տէն սօնրա մէվգի ի իճրայա գօնուլաճագ
տըր : Գօնկօ մէսէլէսի տահա մուայլէն պիր
սուրէթտէ թէպաիլէյէ էտիլմէմիլ տիր կէօ-
րիւնիւյօր : Պու Մարօգ-Գօնկօ մէսէլէսի-
նին պիր գիյանը տա պիղիմ մէմլէքէ-
թիմիլէ տօգուլմիլ տըր : Աֆրիգանըն շի-
մալ թարաֆընտա թունուստան մատա
Մարօգը տախի Ֆրանսա քէնտի հիմա-
յէսի թահթընա ալընճա՞ մէյտանտա էվ-
րօփա էլինէ կէլմէյէն եալընըղ Թարապ-
լուսը Ղարպ գալալ : Իթալիա զաթէն չօգ-
տան պէրու անա կէօղ աիքմիլ իտի : Եիմ-
տի Մարօգ մէսէլէսին պիթիլաթիլտէն սօն-
րա , պու Թարապլուսը Ղարպ իլինտէ տէ
Ալմանիանըն պիր օյուն օյնամասը իթի-
մալը պուլունտուղընը տիւչիւնէրէք , իթա-
լիա իչի գըսա պաղլամագ իսթէմիլ տիր :
Փիլվաղըտա Ալմանիա Թարապլուսը Ղարպ-
տա իգթիսատի մէնֆաաթլար էլտէ էթ-
մէյէ պաշլամըլ իտի : Իթալիա՞ ֆուրսաթը
ղանիմէթ պիլմէք իսթէմիլ տիր :

ԱՆՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԻ

Ալմանիա իչէ Ֆրանսա իքիլաճը.—
Ալմանիա իլէ Ֆրանսանըն Մարօգ վէ Գօնկօ
մէսէլէսին տաիր միւզաքէրէլէրի էլան խի-
թամ պուլմասը իսէ տէ , պիր հիւսն ի նէ-
թիճէյէ տօղրու իլէրլիլմէքտէ կէօրիւնիւ-
յօր , Մարօգ մէսէլէսի պիթմիլ սալըլըյօր :
Անճագ քի պու իքի տէվլէթին գարարը
Ալճէսիլէս ահանամէսինէ իմզա գօյան տէվ-
լէթլէր թարաֆընտան տախի թատաիգ է-
տիլմէտիլքէ ալէնէն նէշը օլունմայաճագ
տըր : Եիմէ տէ շու գատարը անլաշըլըյօր
քի , Ֆրանսանըն Մարօգտա սէլահիյէթ ի
քէնամիլէյէ մալիք պուլունաճաղը թէէմին
էտիլմիլտիր : Արալարընտա պիր տէ գօնօլօս-

Իքալիա նի՞չիւն Թարապլուսը Ղար-
պը իսքէյօր.— Տէյիլ Թէլէղրաճըն Փարիլ
մուխապիրինին պու սիւալա վէրտիլի ճէ-
վապ շու սուրէթլէ իգթիպաս էտիլէպիլիլ .
— Աղատիրէ Ալման տօնանմասընը կէօն-
տէրիլմէսի իթալիայը Թարապլուսը Ղարպ
իչիւն տիւչիւնմէյէ վէ իլլէմէյէ սէվգ էյ-
լէմիլ տիր : Չօգտան իթալիանըն մէգքիւր
վիլայէթտէ պիր չօգ մէնֆաաթը վար իտի
իսէ տէ , իթթիֆագը միւսէլլէս Աֆրիգա-
նըն շիմալընտա իսթաթուղույօր մուհա-
ֆաղա էթմէյէ սէօղ վէրտիլի իչիւն իթա-
լիա օ պապտէ կիւնիւք չըգարմայօր իտի :
Փարզըլ վաղթլարտա Ֆրանսա վէ Խնկիլ-
թէրրա տախի իթալիայա միւստատէլի

պուլունաճագարընը վատ էթմիչէր իտի։
 Լաքին Թարապուսը Ղարպըն ճէնուպինտէ
 Թրանսա իլէ Ինկիլթէրանըն էփէյի եէր
 ալմըլ օլմալարը, վէ Մարօգտա պու սօն
 տէֆա Թրանսանըն միւսախէլէսի, Ալմանիա
 իլէ Թրանսանըն Մարօղա տաիր իթիլաֆա
 կէլմէլէրի իթալիայը տիւչիւնտիւրմէյէ պաշ-
 լափըլ տըր։ Պօսնա-Հէրսէք իլթիհագընտա Ալ-
 մանիանըն Ավսթրիայա մուալէնէթի մուգա-
 պիլինտէ իթալիանըն տա Թարապուսը Ղար-
 պը իսթիլապընտա Ավսթրիա վէ Ալմանիանըն
 իղմաղը այն էտէճէյինի իթալիա մէմուլ էտի-
 յօր իտի։ Պու արատա Թիւրք հիւքիւմէթի
 մէզքիւր վիլայէթտէ իթալիալըլարը թազ-
 եիգ էյլէմէյէ պաշլամըլ, վէ անլէրին տա-
 վալարընա էհէմմիյէթ վէրմէմիլ, հաթթա
 պիր գաշ եէրլէրտէ իսթիհքեամլար եափ-
 մըլ տըր։ Շու սօն տէֆա Ատանատա Իս-
 լամ էտիլէն գըլ մէսէլէսի կիպի,
 պաղը ուֆագ թէֆէք մէսէլէլէր տէ
 իլալէ օլունսուգտա, իթալիա հիւ-
 քիւմէթի շու նէթիճէյէ կէլմիլ աիր քի-
 եա շիմտի Թարապուսը Ղարպտա միւհ-
 քէմ պիր մէվգի թութմալը, եօգ իսէ
 օրասընը իլէլէպէտ զայիպ էտէճէք
 տիր։ Պունուն իւզէրինէ քէնտինին արթ-
 մագտա օլան էհալիսի Ամէրիգայա
 հիճրէթ էտէճէյինէ անլէրի իսքեան էտէ-
 ճէք միւնասիպ պիր եէր պուլմաղա գա-
 րար վէրմիլ աիր։ Իթալիա 1870տէն պէ-
 րու հիշ պիր միւսթամէրէ էլտէ էտէմէմիլ,
 Հապ էչիսթանա օլան սէֆէր տաիսի պօշա
 տիւչիւլ, վէ մուլթաղա սիյասի վէ իգ-
 թիսատի հիսապլարա պազարագ պու մէմ-
 լէքէթի իչղալ էթմէք մէհպուրիյէթինտէ
 պուլունսուղընը հիսա էյլէմիլ տիր։ Թա-
 րապուսը Ղարպ վիլայէթի եարըմ միլիօն
 միւրէպպաա միլ վիւսաթընտա օլուպ ան-
 ճագ պիր միլիօն էհալիսի վար տըր։ Իթա-
 լիանըն պու մէսէլէյինէ էվրօֆա տէվլէթ-
 լէրինտէն հիշ պիրինին մուգալէմէթ եա
 իթիրաղ էթմէյէճէյի անլաչըլըյօր։ Պու

իքի տէվլէթ հիսապլարընը քէնտի արալա-
 րընտա քէսմէյէ մէհպուր օլաճագ տըրլար։
 Լաքին աճէպա իթալիա պու հիսապը եա-
 լընըլ Թիւրքիա՞ իլէ մի թէսլիյէ էտէճէք,
 եօգտա Թարապուս էհալիսի Թարաֆընտան
 տա պէօլիւք միւշքիլաթա թէսաաիւֆ է-
 տէճէք մի տիր։ Պաղըլար օրտաքի Արապ
 Սէնասի գապիլէլէրին շէտիտէն մուգալէ-
 մէթ էտէճէքլէրինի զանն էտիյօրլար։

Գաւսուսա ինթիլապը. — Պու
 եաղընլարտա Գանատա փարլամէնթօը
 իչիւն իճրա օլունան ինթիլապըն մանսը
 սալթ օ մէմլէքէթին տաիսիլի փօլիթիգա-
 սընա աիտ պիր իշ տէյիլ իտի։ Օ ինթի-
 խապտան Գանատա իլէ Մ. Ամէրիգանըն
 ալազասընա տաիր տէ պիր ժուհիմմ գա-
 րար վէրիլմիլ օլտու։ Պու սէնէնին իպլի-
 տասընտան պէրու պու իքի հիւքիւմէթլէր
 արասընտա միւլթէգապիլ մէնֆաաթը
 թէէմին էտէճէք պիր իթիլաֆըն հուսու-
 լունա չալըլըլըյօր իտի։ Պու թէրթիպէ
 կէօրէ՞ Մ. Ամէրիգա իլէ Գանատա արա-
 սընտա մէհքիւլաթա տաիր մահուլաթըն
 նագլիյաթը գօլալաչտըրըլաճագ իտի։ Պու
 մէսլէյի թէրվիճ էտէն Սըր Ուիլֆրիտ Լօր-
 եէր վէ անըն յիպլորալ գապինէսի իտի։ Պու
 ինթիլապտա մէվգուլ միւզաքէրաթ պու
 իթիլաֆ մէսէլէսի օլտու։ Վէ Սըր Ուիլֆրիտ
 Լօրիէր վէ անըն բէֆիգլէրինին էքսէրիյէթ
 գազանամամսը վէ մուխալիֆ թարաֆըն
 զալէպէյի չալմա՞ը, օ մէսլէյի էհալինին
 թահսին վէ թաստըլ էթմէտիյինի կէօս-
 թէրտի։ Պէօյլէճէ մէզքիւր մէսէլէյէ տաիր
 ալլարտան պէրու ճէրէյան էտէն միւզաքէ-
 րաթ պօշա տիւչիւլ աիր։ Պու նէթիճէ-
 տէն Մր. Թէֆթ վէ անըն թարաֆտար-
 լարը տաիսի մէյուս օլմուչլար տըր։ Լաքին
 ինկիլթէրատա ալէլ ումում պու նէթի-
 ճէտէն տօլայը խօշնուտի կէօսթէրիլմէքտէ
 տիր։ Պունը իմլիէրիէլիզլին եանի Գա-
 նատա իլէ ինկիլթէրանըն իթիթիհատընըն
 պիր զալէպէսի ատտ էտիյօրլար։

ՄՈՒՍԱՊԵՐԱԹ

ԷՖԵՆՏԻՄԻՉԻՆ ԻՔԻՆՃԻ ԿԵԼԻՇԻ

ԿԵՐ. Ա. Յ. ԵՂՈՆԱՆ, ՈՒՐՖԱ

2.

Պու պապտե պիր գաչ անլայը վար, պունլարտան անճագ պիրի Բիթապը մու- գատտեսե մուվաֆըգ տըր:

1. Պազըլար՝ Յիսուս Բրիստոս զաթեն կեղմիշ Տիր, օ՛ Պենտեկոստէտէ Բուհ իւլ Գուտս իլէ կէլտի, եախօտ Երուսաղէմին խարապընտա կէլտի տէյու գապուլ է- տէրէր:

2. Պաչգալար տա՝ «Օ Տախմու կե- յիր: Օ՛ կիւնահրեարըն խէլաւնտա, միւմինին վէֆաթընտա կէլիր, խէլաս վազ օլունան հէր եէրի զիյարէթ էտէր: Պէօյ- լէճէ օ՛ Ինճիլ վազըյլէ աիւնեա Խրիսթի- յան օլանա գատար տաիմա կէլիր» տէրէր: Տիգգաթ էտիլին քի, պու իքի թասավլուրա կէօրէ Յիսուս Բրիստոսըն կէլիչի՝ շախսէն, վիւնուսյէ վէ կէօրիւնիւր սուրէթտէ տէ- յիլ տիր:

3. Պազըլար տա՝ Յիսուս Բրիստոսըն շախսէն, վիւնուսյէ վէ կէօրիւնիւր սու- րէթտէ կէլէճէյինէ ինանըլար, ֆազաթ պին սէնէսէն սօնրա: Ինճիլին վազըյլէ պիւթիւն տիւնեանըն «պիր սիւրիւ, պիր չօպան», օլմաւնտան պին սէնէ սօնրա կէ- լէճէք տիր տէրէր: Օ՛ սէմափի մէլէքիւ- թիւնիւ էվլէլա Ինճիլ իլէ թէէսիս էտէ- ճէք, պիւթիւն ագվամ քէնտինէ իման էտէճէք վէ սօնրա կէլէճէք տիր: Պէօյլէ ինանանլարտան պազըլարը՝ հաթթա պին սէնէնին եա պաչլամըլ եա տա պաչլամագ իւզըն օլտուղունու խաաիա էտէրէր: (Էօյլէ իսէ պու իթիգասիլէ, էֆէնտիմիզին թէք- րարէն կէլիչինէ հիչ տէյիլ պին սէնէ վար, շու հալտէ անըն վէ Պօղոսըն թէնպիհիչ- րինէ րաղմէն, ույույալըմ, չիւնքի կիւն վէ սաաթընը պիլմէլ իսէք տէ, եագընէն սէ- նէսինի պիլիլիլ!!!)

4. Նիհայէթ պաչգալարը տա Բապպ Յիսուս Բրիստոսըն պին սէնէ միւտտէթին- տէն էվլէլ, շախսէն, վիւնուսյէ վէ կէօ- րիւնիւր սուրէթտէ իքինճի կէլիչինէ իթի- գաս էտէրէր: Էվլէթ, օ՛ պին սէնէլիք էյամը կէթիւրմէք վէ մէվգիի իճրայա գօ- մագ իչիւն շախսէն կէլէճէք տիր:

Պէն՝ Բիթապը մուգատտէսին հա- գիգի թալիմաթը պու սօնրաքի տիր տէ- յու ինանըլարմ: Վազաա աղլար պէօյլէ ինանըլար, ֆազաթ պունտան անըն եան- լըլ օլտուղու իսթիտալ օլունմալ: Մէ- սիհին իք զուհուրունա Պէյլէհիմ չօ- պանլարը, իսթիյար Սիմէօն վէ նէպիյէ Աննա կիպի աղ քիմէլէր ինանըլար: Ֆազաթ օ՛ հագիգաթէն ճէսէսյէ, շախ- սէն վէ կէօրիւնիւր սուրէթտէ կէլտի: Սէքիլ քիմէն ինանարագ կէմիյէ կիրաի, ֆազաթ սու թուֆանը հագիգաթէն վու- գու պուլտու, վէ Յիսուս՝ «Իպն իւլ ինսանըն կիւնէրի պէօյլէ օլաճագ տըր», տէյօր: Անճագ տէօրթ քիմէն ինանարագ Սօգում- տան տըչարը չըգտըլար, ֆազաթ աթէլ վէ քիւքիւրտ օ չէհրլէրին իւզլէրինէ եաղսը, վէ Յիսուս՝ «Իպն իւլ ինսանըն ալան օլա- ճաղը կիւն պէօյլէ օլաճագ տըր» տէյօր: (Ղուկ. 7. 26 - 30):

Էվլէթ, վազաա տար գափուտան կի- րիպ տար եօլտան եիւրիւյէնէր աղ տըր, ֆազաթ անլէրին թարիգի՝ քէնտիլէրի հայաթա կէթիւրիւր: «Էքսէրիլէթին սէսի Ալլահըն սէտասը» տէմէք, տաիմա տօղրու տէյիլ տիր:

Լաքին հագիգաթէն Յիսուս՝ կէօրի- նիւր սուրէթտէ, շախսէն իքինճի տէֆա կէլէճէք մի տէյու չօղլարը սիւալ էաիյօր- լար: Վազթըյլէ պու սիւալը պէն տէ ի- րատ էթմիչիմ, ֆազաթ չիմսի Բիթապը մուգատտէսին պու պապտէ թալիմաթըն պիլտիլիմ հալտէ, պիլ Խրիսթիյանլարըն պու գատար ճէհալէթինտէն տօլայը ու- թանըյօրմ: Նիւ Եօրքըն պիրինճի Միլը-

տական քիլիսաւը չօպաննա քեամիլէն հէմէֆրեարըմ քի, քէլամ Ուլլահըն պու թալիմաթա նազարէն վէրաիյի փէք սաաէ չէհատէթէ, վէ Քիթապը մուգատտէստէ պու թալիմաթըն քէսպ էթաիյի էհէմմիլ-յէթէ վէ անըն վագիֆէլէրիմիզ, մէսուլի-յէթէլէրիմիզ իլէ օլան փէք սըզը ալագա-սընա րազմէն, էվլէթ, պու պիւթիւն հա-գիգաթլարա րազմէն, տահա Յիսուս Քրիս-տոսըն իքինճի կէլիշի հագգընտա սիւալ էթմէք՝ պու թալիմաթա հագարէթ օլ-մագաան զիյատէ, իլմին վէ հագգիգաթըն քեամիլ իղհարը օլան Քիթապը մուգատ-տէսի իսթիհգար տէմէք տիր: Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իքինճի կէլիշինի իզահ իշիւն պազը չէհատէթլէրին զիքրի քեամֆի տիր, անճագ գարիյուն անլէրի աիգգաթլէ միւթէլաա էյլէսին:

1. Փէյլամպէրլէրաէն իսթիշհատը թէքք էտէրիմ:

2. Իքինճի տէֆա կէլէճէք օլան զա-թըն, եանի պիգգաթ Յիսուս Քրիստոսըն չէ-հատէթի.— Մաաթ. 16,27: 19,28: 24 վէ 25 պապար, քէզա 26,64: Մարկ. 8,38: 13, պապ, Ղուկ. 9,26: 12, 35—48: 17, 20—37: 18,8: 19, 11—12: 21, 5—36: Յովհ. 14,3, 8, 28: 21,22: Վահի. 2,25 3, 3, 10, 11: 16, 15: 22, 7, 12, 20:

3. Պետրոսըն չէհատէթլէրի.— Ամալ. 3,19—21, 1 Պետ. 1,7,13: 4, 13: 5,1—4 4, 2 Պետ. 3 պապ:

4. Յակոբոսըն չէհատէթլէրի.— 5,7—9:

5. Յովհաննէսինքի.— 1 Յովհ. 2,28: 3,2,3: 2 Յովհ. 7, (կէշմիշի կէշիւր օգու). Վահի. 1,7: 14, 14—16:

6. Պօղոսընքի.— 1 Կորնթ. 1,7,8: 4, 15: 11,26(*): 16,22: Ֆիլէլ. 3,20: Գաղ. 3,4: 1 Թեա. 1, 8: 2, 19. 3, 13: 4,12—17:

(*) Աճախ պէյլէ մի քի աշաի Բապպանիլէ իշթիրաք էտէն, հաթթա անը թապսիմ էտէն քիմնէլէր՝ իքինճի կէլիշէ ինանմալլար, հալ պու քի աշաի Բապպանի տաիմա Բապպըմըզըն ի-քինճի կէլիշինի իսթար էտէր:

3,4: 1 Թէս. 1.9: 2.19: 3.13: 4. 12—17 (14 այէթաէ Բապպըն քէլամըլլէ սէօ-զիւնէ տիգգաթ էյլէ): 5,1—6,23: 2 Թեա. 1,6—10: 2,1—11: 1 Տիմ. 6,14—15: 2 Տիմ. 4,1—8: Տիմ. 2,11—15: Իպր. 9,26—28: 10,35—37:

7. Յուգաննէքի.— 14 վէ 15 այէթլէր:

8. Մէլաիքինքի.— «էյ Գալիլիալլար, եանընըզտան սէմայա չըգան պու Յիսուս՝ սէմայա ուրուճունու կէօրտիւլիւնիւզ կի-պի, թէքրարէն կէլէճէք տիր,» Ամալ. 1,11:

էյ օգույան, մէլաիքին շու սէօլլէրի, Յիսուսըն իքինճի տէֆա, շախսէն, ճէսէսլէ վէ կէօրիւնիւր սուրէթտէ կէլիշինէ սէնի իգնայա քեամֆի տէյիլ մի:

9. Աթիտէքի այէթլէրաէ «Կիւն» լաֆ-զընըն իսթիմալընա տիգգաթ էյլէ. 1 Կորնթ. 3,13: 2. Կորնթ. 1,14: Ֆիլ. 1,10: 2,16: Իպր. 10.25: 2 Թեա. 2,2: 2 Պետ. 3,10:

10. Քէզա «Իւմիտ» քէլիմէսինին իսթի-մալընա, Բօմ. 8,19—25: Տիմ. 2,13: 10. 23—25: 1 Պետ. 1,13:

Իշթէ օն առէտ իսթիշհատաթ, հէր պիր օգույանա՝ Քիթապը մուգատտէսի ալարազ պիւթիւն պու չէհատէթլէրի աիգ-գաթլէ օգուժասընը թալսիյէ էտէրիմ, Բապպ՝ պու հագգիգաթա իսթիմաա իշիւն անլէրի միւպարէլլէսին:

Ճէսուր պիր առէմ հալաքընը թէհ-լիքէյէ զօմալը, լաքին զամիրինի էլտէն վէրմէմէլի:

Ալլահա իթաաթ էտէն առէմ թէճրի-պէտէ եալընըզ գալմազ:

Հայաթըն փունարը Քրիստոստա մահ-ֆուզ արը:

Թ Ի Ի Ր Ք Ճ Է Լ Ի Ս Ա Ն

Պիր միլլէթին աէրէճէի թէրադգըրը հէր շէյաէն էվլէլ լիսանլարընըն ոատէլիյինէ, ինթիզամընա պաղլը աըր էվլէլճէ աէ սէօյլէմիշտիմ քի՝ լիսանլար հիշ պիր վազթ սունի, եանի սօնրատան եափմա, ույտուրմա օլամազ. հէփ Ալլահ վէրկիսի վէ թապիի տիր: Իշթէ պիր միլլէթին լիսանը հալը թապիիսինտէն չըգարսա, վասթաի մուամէլաթ պօզուլը: Քիմսէ քիմսէնին աէտիյինի անլայամազ, օ հալտէ օ միլլէթ նա՞սըլ թէրադգը հտէր:

Թիւրքլէր զաթէն ճէսուր վէ ճէնկեաւէր պիր գալմ աըր, լիսանլարը տա թապիի ախլազ վէ թապիաթլարընա մուվաֆըզ օլարադ իպթիտաի հալընտա վէր տէ խուշունէթտէն (սէրթիլք) աըի աէյիլտէ տէ ֆազաթ եազըլըր օգունուր, վէ հէր տիւրլիւ էֆքեարը իֆատէյէ էլվէլիշլի օլտուզունտան էլիինէի թուրանիյէնին էն միւքէմէլի աոտ օլունուրտու: Փագաթ իսլամիյէթի գապուլ վէ մէմալիքի իսլամիյէտէ էմարէթլէր, հիւքիւմէթլէր թէշքիլ իլէ Արապլար, Իրանիլէրլէ գարըշմազա պաշլասըդտան սօնրա քէնտի լիսանլարընը իհմալ էտէրէք Արապի վէ Փարսինին թէէսիրաթընա գափըլըրլար: Պազէն պիւսպիլթիւն Արապի վէ Փարսի, վէ պազէն օնլարլա գարմազալըլըզ պիր հալտէ թիւրքէն սէօյլէնմէյէ պաշլանսը:

Թիւրքէն կիթաիքէն ափամա ինհիսար էտիյօր, խափա (եիւքսէք սընֆ) իսէ նէ գատար չօգ Արապի վէ Փարսի սէօյլէր իսէ կէօյա ֆազըլընը օ գատար իսպաթ էթմիշ օլույօրտը: Հաթթա պիր արալըդ ումուրը լէսմիյէտէ Փարսի գուլլանմազա գատար վարտըլար: Շու ճիհէթի տէ իթիրաֆ էտէլիմ քի, օ գարանլըզ իշինտէ թէք պիր ելլաըզ կիպի խալիս թիւրքէլէր արալըզ արալըզ վարլայօր, ֆազաթ տահա քիմսէնին նազարը տիգգաթընը ճէլայ

էտէմէյօրտը: Մէսէլա, խանէտանը Օսմանինին ճէտու ի ալարը էրթօղրուլ զազինին՝ օղլու Սուլթան Օսմանը էվլէլ հազրէթլէրինէ խիթապէն եազըլըր շու մանզումէնէ թաթլը, նէ ուլլի տիր, պագընըզ:

«Կիօնիւզ ֆերէսքէսիյէ, պիր
Եէնի շէհր վէ ֆազար եափ,
Ձուլմ էյիլմէ ռէնճպէրէրէ
Հէր նէ իսքէր իսէն վար եափ:

Իզնիզ շէհրինէ խօր պագւնա,
Սագարիա սույր կիպի ազմա,
Իզնիֆիլիսի սէ աշ, պրագւնա:

Հէր պուրճունէսա պիր հիսար եափ:

Օսման! Էրթէդրուլ օղլուսուն,
Ուղուզ Գարախան նէսլիսին,
Հագգըն պիր ֆէմքէր գուլուսուն,
Իսքանպօյու աշ, կիւզար եափ:»

Արթըզ Օսմանլարըն զուհուրունտան վէ ալէլխուսուս իսթանպօլա կիրիլաիքտէն սօնրա թէտրիճէն լիսան էտէպիյաթտան այրըլյօր, վէ կիթաիքէն հալը ապիսինտէրի լէթաֆէթ վէ նէզաթէթի արթըրըլյօրտը: Ֆիլհադիգա չօգ սիւրմէտի, պազը խաշին (սէրթ) վէ Փարսիտէն ալընտան քէլիմէլէրէ տէ ճիատէն խաֆիֆ վէ լաթիֆ պիր թէլէֆֆիւզ վէրիլաի: Սէօզիւ ուզաթմայալըմ, թիւրքէն լիսանը կիթաիքէն օ գատար լէթաֆէթ վէ հէլալէթ վիէյտա էթտի, օ գատար կիւզէլլէշտի քի պու կիւն — ֆազաթ իսթանպօլտա — թէլէֆֆիւզ օլունան թիւրքէն՝ աիւնեանընէն կիւզէլ լիսանլարընտան պիրի օլտուզունտա ապա չիւպհէ եօզ տըր: Հէր լիսան տիկէրինտէն պազը քէլիմէ վէ թապիրլէր ալարազ քէնտինէ մալ էտէպիլիր, ֆազաթ պունըն տա պիր հատուր մագուր, պիր հուսուսըլ վար տըր, աէյիլմի: Թիւրքէնին լէթաֆէթինէ եարտըմ էթմէք խուսուսընտա Արապի վէ Փարսինին կիւզէլ վէ մուհիմ պիր թէէսիր իճրա էթտիյի ինքեար օլունամազ: Պու լիսանլար թիւրքէնյէ պէօյլէք պիր սէրլէթ

վէ վիւսաթ վերտիլէր : Քիմսէնին անլա-
մայաճաղը լուզէթլէր տէմէյօրում, ֆա-
գաթ քէսրէթ ի իսթիմալ ճիհէթիլէ պու-
կիւն ատէթա թիւրքճէլէշմիշ, հէր քէսին
պիլտիլի օ գատար կիւզէլ Արապի վէ
Ֆարսի քէլիմէլէր, թէրքիպլէր, էտաթ-
լար վար տըր քի, ինսան ամալընա, հիւ-
սիյաթլընա, էֆքիարընա կէօրէ իֆատէ ի
մէրամ էթմէքաէ ասլա կիւճիւք չէքմէզ :
Իշթէ մալիւմ վէ միւսթամէլ օլան քէլի-
մէլէրլէ լիսան ը թէքէլլիւմ օ գատար սա-
տէլէշտիլի, օ գատար կիւզէլլէշտիլի հալ-
տէ, կէօյա իզթիտար կէօսթէրմէք էմէ-
լիլլէ քէաթիպ վէ միւնշիլէրիմիզ — մալ
պուլմուշ Մաղըրպի կիպի — Արապի վէ
Ֆարսի քէլիմէլէրի գուճագ գուճագ
կէթիլիպ լիսան ը քիթապէթ վէ էտէպի-
յաթլմըզա մաէթթէսիւֆ իախալ էթտի-
լէր :

(1) ճիհէթլէ, լիսան ը թէքէլլիւմտէն
պաշգա սունի պիր լիսան ը քիթապէթ
տահա իճատ էթմիշ օլտուլար քի հիշ պիր
լիսանա պէնզէմէզ, չիւնքի հաղտըզլարը
չէյտէն նէ Արապ, նէ թիւրք, նէ Աճէմ
հիշ պիր չէյ անլամայօրալ : Պաղէն էս-
հապը համիյէթտէն պիրի չըզլալ տա-
սէօյլէնտիլի կիպի հաղմագ իսթէսէ, «Ա.
վամը նասը միւսթէֆիա էթմէք իշիւն
պէօյլէ աչըզ հաղմաղա մէճպուր օլտում»
կիպի մուգատտէմէ պէյանըլլէ իթիզար
էտէր իտի : Նէ թուհաֆ տըր քի, խալզ-
տա էօյլէ պիր հալէթ ի բուհիյէ հասըլ
օլմուշ տը քի, սէօյլէնտիլի կիպի հաղը-
լան էսէրլէր պէյէնիլմէզ, աքսինէ հիշ
քիմսէնին անլամատըղը չէյլէր մագպուլ
վէ միւթէպէր օլուր, վէ ասլ իզթիտար
վէ մէզիյլէթ օ սէօղլէրին սահիպինէ աթֆ
օլունուրաու : Տիգգաթ էտէրսէնիզ օ
հալէթ ի բուհիյէնին պու կիւն պիլէ աղ
չօգ թէէսիրինի միւշահէտէ էտէրսինիզ,
հալպու քի, օ գատար չօգ Արապի վէ
Ֆարսի գուլլանմաղա հաղգըմըզ օլմատը-

ղը կիպի, լիսանըմըղըն էթաֆէթինի պօղ-
մուշ, վէ օ ճիհէթլէ հիշ քիմսէյէ քէնտի-
միզի անլատամայարազ էլլէրիմիզլէ քէօ-
չէ ի նիսեանա աթըլմըզ օլուրըզ : Հէլէ
քիթապէթ ի բուսմիյէմիզ, նաուզ պիլլահ,
օգուճագ իշիւն ինսանտա հաղրէթ ի էյու-
պըն սապըր օլտա թէհամմիւլ էտէմէզ :
Պամ պաշգա պիր լիսան օլտու կիթտի :
Ինսանտա զէրիպ պիր հալ վար տըր .
անլամատըղը, անլայամատըղը պիր չէյ
պիր էհէմմիյէթ ի մախտուսէ աթֆ էտէր :
Մատէմ քի խալզ հաղըլան չէյլէլի
անլայամատըղը իշիւն հալլէթ վէ մահէզա
թագաիր էաիյօր, արթըզ քէաթիպլէ-
րիմիզ, հաթթա էքսէր շալիլէրիմիզ պիւ-
թիւն իզթիտարլարըն քիմսէնին անլայա-
մայաճաղը տէրէճէտէ Արապի վէ Ֆարսի
քէլիմաթ իլէ մէմու հաղը հաղմագ ի-
շիւն սարֆ էտէրլէր, վէ պու հօլտա իճատ
էթտիլլէրի սէնաաթլար գուտրէթլէրինէ
պիր տէլիլ ատա օլունուրաու : Պէօյիւք է-
տիպի չէհիրիմիզաէն Զիյա փաշա մէրհում
պիր զէմանլար, «Հալա Պապ ը Ալի վէ տէ-
վաիրտէ հաղըլան մուհարրէրաթ ը բէս-
միյէ, էյէրչի էպի զէմանլարտա կէլէն
էրպապ ը մէարիֆ իզթիտարընտա քէա-
թիպլէր օլմատըղընտան էվիլէրի միւն-
չէաթ տէրէճէսինտէ մուազգատ(*) տէ-
յիլտէ տէ, պունլար տա օ պապանըն վէ-
լէա ի զինասը օլտուզլարընտան եինէ սէճի(**)
վէ բապթ վէ մանասը մէվիւմ, ասըլըզ
վէ մէշքիւք իպարաթ իլէ մէմու տըր»
տէյու փէք հաղգըլ չիքեպլէթլէրտէ պու-
լունուրաու :

Վէհասըլ պու հալ 1808տէ ճիւլուս
էտէն օթուզունճու փատիշահ Սուլթան
Մահմուտ խոն ը սանի հաղրէթլէրինին
զէմանլարընա գատար տէվամ էթտի :
Փագաթ օ ասրտա եէթիշմիշ Աքիֆ փա-

(*) Տիւլիւմիէնիշ, անդալըմասը միւշքիլ :

(**) Սէօզ արասընտա քէլիմէլէրին պիրպիլինէ
ուլլուն օլմատը :

չա, Փէրթէվ փաշա, Րէշիտ փաշա կիպի
էքեապիր էքսէրիյէ սատէ վէ սէլիս եա-
զըլարըյլս լիսանըմըզտա օլտուգճա մու-
հիմմ թէճէտաիւտէ սէպէպ օլտուլար:
Տահա սօնրա Շինասի մէրհում՝ ճիւ-
տէն պէօյիւք պիր հիմմէթլէ լիսանը
գալէմին մաղիյէ օլան լապըթալարընը
զըրտը. վիճտանընտան սուտուր էթ-
տիյի կիպի եաղմայա պաշատը: Արթըգ
պու պէօյիւք ստէմին աշտըղը րայէթի է-
տէպ (էտէպ սանճաղը) ալթընտա Զիյա-
լար, Քէմալլար, Ապտիւ Հազգ Համիտ-
լէր, Էքրէմլէր, Սէզաիլէր կիպի միպի
փէք ազ պուլունուր զէքեալար փարլա-
մաղա պաշատը:

Իշթէ պունլարըն գալէմլէրի փէք ալի
օլան վիճտանլարընըն պիրէր թէրճէմանը
տըր: Ալլահ իշիւն շայէսթէի թագտիր օլան
զէքեա վէ իրֆանլարըյլէ էտէպիյաթըմը-
ղը մաղինին Ֆէնալըղընտան պիւսպիւթիւն
գուրթարտըլար, լայըդ օլտուլու մէրթէ.
պէի թէքեամիւլէ խալ իշիւն փէք կիւ-
զէլ պիր շահրահը թէրագղը քիւշատ
էթտիլէր: Իւմիտ էտէրիմ քի կէլէճէք
մէգալէտէ պու տէհալէրտէն Ապտիւլ
Հազգ Համիտին էսէրլէրինտէն պահա է-
տէճէյիմ:

ԻՒՋՍ. ՆԷՔԹՍ.

Միւպարէք վէ մուազգէզ տիր օ ա-
տէմ քի, անըն լիսանը Ֆիսուսըն գանու-
նընա միւթի վէ քէլամը թաթըլը սու փու-
նարը կիպի տիր: Հազարէթի անճազ
կիւնահը թահգիր էթմէք, վէ հիճվի սալթ
համագաթը իսթիզահ էթմէք իշիւն գու-
լանըր. սատէտիլլէրի շաշըթմազ վէ պէօ-
յիւքլէրէ միւստահէնէ էթմէզ: Հազի-
գաթ վէ առալէթ խաթըլը իշիւն մէճ-
պուր օլմաորգճա, պիր քիմսէ հազ-
ղընտա Ֆէնա սէօյլէմէզ, հէր ստէմ հազ-
ղընտա էյի սէօյլէմէքտէն մահզուզ օլուր.
մէֆթուրա ճէսարէթ վէրիր. իֆթի-
րատան իճթինապ, զուլէթի ըէֆ, քէ-
տէրի տէֆ, սալահը թէէսիս վէ հէյէճանը
թէսքին էտէր, վէ Ալլահըն մէլէքիւթիւ-
նիւ կէթիրիր:

ՃՕՆ ՎԱԹՍԸՆ

ԱՏԻ ՄԷՔԹԷՊԼԷՐՏԷ ՄԷՉՀԷՊԻ ԹԱԼԻՄ

Ատի մէքթէպլէրտէ մէզհէպ թալիմի
սօն վազթլարտա փէք մուհիմմ վէ միւշ-
քիլ պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էյլէմիշ
տիր: Պազըլար մէզհէպի թալիմին՝ Ֆիքրին
սէրպէթ թարզտա նէմա պուլմասընա
մանի օլսճաղընը վէ չօճուլուն Ֆիքրինի
մէզհէպին քէնաիլէրճէ մասալ գապիլին-
տէն հիքեայէլէրի իլէ տօլտուրմազ տաէ-
թա պիր ճիւրմ իտիլինի տէրմիյան էտէրէք
մէքթէպլէրտէն մէզհէպի թալիմին քիւլիյէն
գալարըրմասընը թալէպ էտիյօլար: Եագըն-
լարտա էրմ. ճէրիտէլէրիմիզտէն պիրինտէ
Քիթապը մուգատտէն թալիմ էտիլմէսի
թահգիրամիզ պիր լիսան իլէ թագպիհ է-
տիլիյօր իտի: Պու մէսէլէյի միւշքիլ գը-
լան պիր խուսուս տա ֆըրգա զայրէթի վէ
թէասաիւպ տիր: Հէր ֆըրգա քէնտի ա-
գիտէսինի տօղրու սայարագ, չօճու գլարա
օնու թէլգին էթմէյէ վէ պաշալա-
լընքինէ գարըլ նէֆրէթ հիսսի ույանտըր-
մաղա չայըշաճագ տըր:

Պազըլար իսէ մէզհէպի գանըլ վէ ա-
գաիտ իլէ ուղրաշմաղա չօգ լիւզում հիսս
էթմէյիպ, մուհիմմ չէյ չօճուլուն հիւսնի
ախլազ վէ խօշ թապիաթ սահիպի օլմասը,
Ալլահ վէ անըն մուգատտէրինէ իման էթ-
մէսի տիր աէյու տիւշիւնէրէք, չօճուզա-
լընա կէրէք էվտէ կէրէք մէքթէպտէ վէ-
րիլէճէք մէզհէպի թալիմ հազղընտա քիւլ-
լիյէն պիղայա պուլունուրլար: Էօյլէ իսէ
մէքթէպլէրիմիզտէ մէզհէպի թալիմի նէ՝
չէթլ ու հալա գօյապիլիրիլ: Խնկիլթէրրա-
տա ուզուն վազթ մուալլիմիլէք էթմիշ օ-
լան Ա. Պէնսօն նոմ զաթ ախիրէն Գիլի-
թէմփօրէրի Րիվիւտէ պու մէսէլէյէ տաիր
նէշը էթտիլի պիր պէնտտէ չէօյլէճէ պէ-
յանը էֆքեար էթմիշ տիր:

«Մէքթէպլէրտէ մէզհէպի թալիմ չօգ-
ճա Քիթապը մուգատտէն թէսրիսիլէ
իճրա էտիլտիլի իշիւն թահթը միւթէ-
լաայա ալընաճագ խուսուս Քիթապը մու-

գատտէս թալիմինն թարգը տըր : Սոն նրաֆ ապր զարֆընտա Բիւթիւպի մուգատտէսէ էթրաֆընտա պիր չօգ միւշքիլ մէսէլէլէր մէյտանա կէլմիշ տիր : Ահաւ աթիգ՝ սալթ պիր գալմըն թարիխի օլմատըղը վէ ալէմ ու ճիհանըն Իլահի Իտարէսինէ տաիր անտէ օլան րէսմէլ սրրֆ պիր միլլի թէսալվուր օլմատըղը վէ Ալլահն թապիաթ վէ էստաֆընա տաիր Ահաւ աթիգատէ վերիլէն էֆրեար Ահաւ ճէտիտտէ վերիլէնտէն փէք ֆարղըլ օլտուղու փէյտէրփէյ անլաշըլըլ տըր : Ահաւ աթիգատէքի Ալլահ թէսալվուրունուն Ահաւ ճէտիտտէքի թէսալվուրտան խայլիճէ Էրիքսէք օլտուղու մալիւմ օլարագ Բիւթապը մուգատտէսի ոսթհի պիր թարգտա վէ քեաֆի իղահաթ վէրմէքիղին պաշտան պաշա օղութմագ ալէլի վէ ֆաիտէլի օլամայօր :

Լաքին պու խուսուտա ալէլի պիր թարիգ պուլմագ սու գօլայ ալէլի տիր : Ահաւ աթիգի թալիմ էթմէնին էն էյի պիր թարիգի, անտէ Ալլահ հագգընտա վերիլէն իպթիտաի վէ թէտրիճի թէսալվուրը թէլգին էտիպ, պու թէսալվուրըն Ինճիլտէ նէ խօշ վէ քեամիլ պիր սուրէթտէ իքմալ օլունտուղունու իշար էթմէք տիր : Պու հալաէ պիթթապի մէղհէպի թալիմ իչին Ահաւ աթիգի էսաս իթթիխաղ էթմէքլիյէ տէ լիւղում գալմաղ :

Մէղհէպի թալիմտէ մագսէտ նէ՞ տիր : Պունա ճէվապ վէրմէք իւղրէ տաիր տաիրէլէրտէն պիր միսալ ալալըմ : Թարիխ միւթէլաաւընտա մագսէտնէ՞ տիր : Մագսէտ չօճուգ տա՝ էօմրէ տաիր կէնիշ պիր էֆրեար հասըլ էթմէք, խայալընը թէվաի էթմէք, անտէ վաթանփէրվէրլիք հիսսինի ույանաւըրմագ, քէնտինին միլլէթի տէրունինտէ վէ միլլէթինին պու տիւնեա թարիխինտէ պիր եէրի պուլունտուղունու անա էօյրէթմէք, ֆէրտլէրին վէ միլլէթլէրին հէվ միւճահէտէլէրինն, իսեան վէ իսթիպտատաւա-

լընըն, հասրէթ վէ լույալարըն պիր հիւրիլէթի ումումիյէ վէ միւթէգապիլ իսթիգլաիլէթ հասըլ էթմէք իւղրէ ամիլ օլտուղլարընը անա էօյրէթմէք ալէլի մի տիր : Ասրըսը միւրուր էթաիքճէ վէ տիւնեա տա իմթիյաղ, հուգուգ վէ վէզաիֆ տաիրէլէրի թէվէսսիւ էթաիքճէ, հուգուգը շախիլէնին թէլէլէյիւտի իլէ պէրապէր միւթէգապիլ վազիֆէ վէ խըամէթ հիսսինին նէմա պուլմուշ իտիլինի չօճուղա թալիմ էթմէք ալէլի մի տիր : Էվլէթ, թարիխ միւթէլաաւընտա մագսէտ սատէճէ մալիւմաթ քէսպ էթմէք օլմայըպ, էօմր վէ անըն աղամէթինի անլամագ վէ միւշքիլ զալէպէլէր վասըթաւըլլէ քէսպ էտիլէն ֆազիլէթլէրէ ալեհա՝ օլմագ տըր : Պի ալնիհի, Բիւթիւպի մուգատտէսէ միւթէլաաւընտա մագսէտ՝ սատէճէ քէսպի մալիւմաթ էթմէք ալէլի, անճագ անտէ՝ էլէլէվմ պազըլարըն նաղարըլ էհէմիլլէթէ ալմատըղը, լաքին էօմրի ինտանիտէ հագիգաթէն ամիլ օլան խարիգ իլթթապիայը կէօրմէք օլմայը տըր : Բիւթիւպի մուգատտէսէ թալիմինտէ մագսէտ ֆէննի վէ թարիխտէն զիյատէ աիլագի օլմայը տըր : Վէ անըն նէթիճէսի տուլմին ֆիքրլինտէ պիր Միւթէալ, Իլահի Գուվլէթին մէվճուտ իտիլինէ վէ տիւնեայը ալպագ ր հասանէ, առալէթ վէ մուհապպէթէ գուլաղուղաւըղընա գանտաթ հասըլ էթմէք տիր : Անտէ մագսէտ սատէճէ պազըլ խաթաքիար վէ զաիֆ վասըթալար իլէ սէօյլէնէն Իլահի քէլամըրը միւթէլաա էթմէք ալէլի, անճագ էլան սէօյլէլէն վէ գալպի ինտանիտէ թէմէքքիւն էտէն Ալլահը կէօրմէք օլմայը տըր : Վէ իշթէ Բիթապը մուգատտէս պու մանաւա թալիմ էտիլէճէք օլուր իսէ ֆըրգալար վէ սաիրէ միւշքիլաթընըն գըամըլ աղամըլ զաիլ օլմուշ օլուր :

Լաքին պուրատա շու սիւալ մէյտանա կէլիր : Էօյլէ իսէ մէքթէպլէրտէ Բիթապը մուգատտէս թալիմի սալթ ալալագի վէ

պիմիլտէ պաշտապիր չէյ պուլունմամալը տըր : Մուհապպէթ բուհումուզուն պիր դըսմընտա եա նըսմընտա թէմէքքին էթմէքտէն իծթինապ էտէր : Գալպիմիլտէ ճիւզի պիր հասէտ թամա եա չէվէթ պուլունուրաա բուհարըմըլ քէնտի չէֆֆաֆըղընը զայ էտէր : Հաթթա պիւթիւն պէշերիյէթի սէվմէտիքճէ, պիր քիմսէյի հագիգաթէն սէվմէզիզ : Զիւնքի մասուս նըմըզտա վէ լայըգ տէյիլ տիր տէյու զանն էթտիյիմիզ պիր քիմսէյէ մուհապպէթ կէօթէրէմէզ իսէք՝ տէմէք օլուր քի սէվիյօրըլ տէտիյիմիզ քիմսէ տէ էօյլէ պիր հալա տիւշտէ անը տա սէվմէյէճէք իտիք : Թամա, չէհվէթ, զուրուր, նէֆրէթ կէօզլէրիմիզի էօյլէ գարարարը քի, պաշտալարը օլուուզու կիպի կէօրիւպ անէր իլէ տօզրու մուամէլէ էտէմէյիզ, եանի, անլէրի սէվմէզիզ : Անլէր նազարըմըզտա հըրա վէ քէյֆիմիզին վասըթա եա ալէթի օլուրլար, պաշտալարը պէօյլէ կէօզտէնլէր, նէ անլէրի, նէ տէ հէր հանկը պիր քիմսէյի սէվմէզիզ : Անճագ փաք օլանլար մուհապպէթի կէօրիւրլէր՝ չիւնքի մուհապպէթ պիր քիմսէնին պիւթիւն նէֆֆինին պաշտալընըն պիւթիւն նէֆսիյլէ իթթիհատ էթմէսի տէմէք օլուպ պուլը իսէ անճագ գալպի փաք օլանլար եափապիլիր :

«Ան միւպարէֆ սիր գալպի փաֆ օլանլար, գիրա սանլէր Աղլանի կէօրէճէրէր :»

Սուրիֆիէրվէրլիֆ . — Իքի եա զիյատէ քիմսէլէրի ճիտտէն սէվտիյիմիզտէ, անլէրի եէքսիկէրինէ նէֆրէթտէն պիւթիւն գուվլէթիմիզլէ սագընտըմազա չալըչըրըլ : Իսթէրիզ քի պիզիմ սէվտիյիմիզի հէրքէս քէ սէվին : Պիր քիմսէ սէվտիյիմիզէ հագարէթ էտէրսէ անը ինճիթտիյի գատար պիզի տէ ինճիտիր : Վէ սէվտիյիմիզ տտէմ պիր քիմսէյէ հագարէթ էտիյօրա, օ թահգիր օլընանտան զիյատէ թահգիր էտէնի աճըրըլ, վէ

քէնտինի պու մախուֆ հալտան թախիսէ չալըչըրըլ : Արգատաչարըմըզը զիյատէ սէվտիքճէ անլէր արաալնտա սուի թէֆէհհիւմ, նէֆրէթ, միւնազաա, ֆէնա արզու կիպի չէյլէրի կէօրմէքտէն զիյատէսիլլէ իսթիքրա հտէրիզ : Մէվճուա օլան միւնազաալը թէսքինտէն մատա, մուհապպէթ անը հասըլ էտէն սէպէպլէրի տէֆ էտէր :

Պիր պիրատէրին պօշա տիւշմէսինի, պիր հէմլիւրէնին տիւշիւչիւնիւ, պէշերիյէթին մուհաֆազալը, եախօա պիզզաթ օ քիմսէլէրին մէնֆաաթը իճապ էթտիւմէտիքճէ պաշտալարա ապա նագլ էթմէյիզ, միւճատէլէ եա միւնազաալը մուճիպ օլաճագ օլան հէր չէյի աֆվ եա թէֆսիր էտէրիզ, վէ անճագ պաշտալարա մուճիպ ի խօշուտի օլան չէյլէրի նագլ էյլէրիզ : Պէօյլէճէ սուհիւրվէրլիք մուհապպէթին իլք մէյվէսի տիր :

«Նէ միւպարէֆ սիր սուլի եսիճիլէր, գիրա սանլէր Էվլաս Ուղլան թէսմիլլէ օլունաճագլար սըր :»

Թէսսի . — Ճիւմլէ սէվէնլէր՝ սէվտիլէրինին տիւշմէնլէրի թարաֆընտան թէատտի օլունաճագլարընը մէմուլ էթմէլի տիրլէր : Յիսուս ատի էհալիլի սէվտի, անլէրի գօրգու վէ տէհլէթտէն թախիսէ չալըչտը, լաքին պու գօրգու վէ տէհլէթէ սէպէպ օլանլար անը ըէզիլ պիր էօլիւմէ հիւքմ էթտիլլէր : Ղաար վէ զուլմ չէքէնի վէ թալան օլունանը սէվէր, անլէրէ խըտմէթ էտէր իսէք, զատտար, զալիմ, զատիպ թարաֆընտան նէֆրէթ օլունուրըլ, թէատտի կէօրիւրիզ : Մուհապպէթ թարիզինին հէր պիր խաթվէսինտէ պիր խաչ վար տըր : Պիր ատէմ թիճարէթտէ, եա հէյէթ ի իծթիմաիյէտէ եա սիյաուլթաա եէթիլլէպիլտիյի եա ալագա էյլէտիյի քիմսէլլէրին մէնֆաաթ վէ գուսուրունու քէնտինի կիպի հագիզի կէօզէտիրսէ, թէնգիտ էտիլիր, սու ի զաննը, նախօշնուտիյի

մուծիպ օլուր, հիւքմ օլունուր: Մուհապ-
պէթ սէպէպիլէ թէատաիյէ տիւշար օ-
լուր: Եինէ տէ, ճիւմէ գըյմէթի շէյլէր
կիպի, մուհապպէթ խաթըրը իշին օլան
թէատաիյէ եիւքսէք պիր միւքեաթաթ
վար: Թէատաի կէօրէն քիմսէ հէմճինսինի
սէվէն էպէտի մուհիպպէրին տաիրէսինէ
տախիլ օլուր, մուհապպէթին Բապպը օլան
Յիսուս Քրիստոս իլէ շախիլ լէֆադաթա
տախիլ օլուր:

«Նէ միւշարեթ սիր սաշահ սէպէ-
պիմսէն քէասսի կէօրէնէր, գիրա մէ-
յէֆիւք իւս սէմափաք անշէրի'ի սիր: Պէ-
նիմ սէպէպիմէ սիգէ սիքեմ էսիպ
քէասսի էքսիլէրի վէ եաշան եհրէ
աշէյիկիկսէ հէր կէօնա մէնա սէօզ
սէօյէսիլէրի գէման, նէ միւշարեթ-
սիմիկ: Մէսրուր ու շասիւման օլու-
նուզ, գիրա սէմափաքսա էմրիմիկ
յօզ սր, յիւնֆի սիգսէն էվիլէլ օլան
փէշղամպէրլէրէ պէօյէ քէասսի էք-
սիլէր:»

Նիլէ Խրիսթիյանլարըն հայաթընա Քրիս-
տոս քիսմիլէն հիւքմ էթմէքտէ տէյիլ
տիր: Պէլքի պաղըլարը «Իշթէ գափուտա
տուրուպ չալըյօրըմ, էկէր պիր քիմսէ սէ-
սիմի իշիսիր տէ գափուլը աչարսա անըն
եանընա կիրէրիմ», այլէթինին Խրիսթիյան
քիլիսէնին ազալարընը խիթապէն սէօյլէ-
նիլմիշ օլտուղունուն ֆարգընսա օլմամըշ
տըրլար: Պու կիւն Քրիստոսըն պիր չօզ
շակիրալէրինին միւհթաճ օլտուղու շէյ, ա-
նըն քէնտիլէրին սիւքիւն հաշաքընա կիր-
մէսի տիր: Վէ Քրիստոսը պէօյլէ պիւթիւն
հայաթըրըզա ալմատըրդճա, օ վէրմէյի միւ-
րատ էթաիյի ճիւմէ պէրէքէթլէրի պիգէ
վէրէմէզ:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՀԱՅ ՔԻԼԻԽԱՍԵՆԸՆ ԽԻԻԼԱՍԱ Ի ԹԱՐԻԽԻ

ԵՂԻԱ ԷՖ. ՊԷՇԵՍՆԻԼԵԱՆ, ՄԱՐԱՇ

6.

Հայ Բողոքականլարըն զուհուր վէ թէ-
վէսաիւ վէ միլի Հայ քիլիսասը իլէ միւնա-
սէպաթը պահսընտան պուրաճըգտա պիւս-
պիւթիւն տարֆը նազար էտէճէյիլ:

* *

Հայ քիլիսասընըն թալիմաթընա կէ-
լինաիքտէ, ունութմամալըյըզ քի 508
թարիխինէ կէլէնէտէք Հայ քիլիսասը ու-
մումի քիլիսանըն պիր շիւպէսի օլուպ՝
քիլիսանըն օլ վազթա գատար էթմիշ
իտիյի թէգատաիւմիւ վէ եախօտ տիւ-
շար օլմուշ իտիյի թէտէննիյի միրաս
հալընտա պէրապէր կէթիրմիշ տիր: Ու-
մումի քիլիսատան իֆիթիրազը զահիրէն
պաշըճա Քաղկեդոն մէճլիսինին գարարը-
նը լէտա էթմէսիլէլ օլտը: Մէգքիւր գա-
րար մուհիպինճէ՝ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոս թէճէտաիւ էթմիշ Ուլուհիյէթ հա-
լընտա այնի վազթաթ թէքմիլ Ալլահ վէ
թէքմիլ ինտան օլուպ, պինապէրին իւհահ
վէ ինտանի իքի այրը թապիաթլարա մա-
լիք տիր, վէ տէյիլ քի Եւտիքէսին թա-
լիմ էթաիյի կիպի պիր մախլութ թա-
պիաթա մալիք տիր: Հայլար Կէլցէրին
վէ սաիր մուտագգիվէրին կիւզէլ իֆա-
տէսինէ կէօրէ, ապէն գըլ եարըճը միւ-
պահէսէլէրաէն խօշանմատըզլարը, արա-
լարընտա թալիմ ու թէրպիլէնին Լաթին-
լէր վէ պախուսուս Եունանլար արասընտա
օլտուղու գատար միւթէրագգը օլմատը-
ղը, պիր սէօզ իլէ մանթըզի գուվէթլէ-
րի հէնուզ օ գատար եթիկին օլմատըզը
սէպէպտէն իքի քապիսաք վէ իքի իւհսէ-
քին եէքսիկէրինէ գարըշմայարագ պիր
շախիլէթտէ նասըլ պէրապէր տուրապիլիր
իտիլինի գապզ, վէ պինաէն ալէյ Օրթօ-

տօքս թալիմի նէսթօրիլիքտէն թէֆրիգ է-
տէմէմիչէր: Տիկէր թաքաֆտան իսէ քէն-
տի թալիմի մէվզիլէրինի պէրրագ սուրէթ-
տէ իզահ վէ Եւտիքեանլըգտան թէֆրիգ
էթմէյէ միւյէսսէր օլմամլըլար: Անճագ
1258ի ասրըն սօնուհտա իսի քի Հայլար՝
Բուժարըն նէսթօրիլիք խաթաարնտան պէ-
րի վէ Բուժար՝ Հայլարըն Եւտիքեան րա-
ֆըղլըղլընտան արի իսիլէրինի միւթէ-
գապիլէն թէսլիմ էյլէտիլէր: Պու ճիւմէ
իլէ տէ Հայ քիլիսասը Էօթէտէն պէրի
քէնտիսինի տախիմ ուղղադիւս իլան էթ-
միլ տիր վէ հագգ իւզրէ, զիրա Հայ քի-
լիսասընը թալիմաթը էսասիյէճէ գատիմ
քիլիսաստան այրրան պու պիր թէք խու-
տու տըր: Պագի 4 եւ 5 նօգթալարտա
Փափափի քիլիսաստան թալիմաթճա թէֆէր-
լիւգ էյլէտիյի հալտէ, Բում քիլիսասըլլէ
միւթթէֆիգ տիր: Պունտան մուտա, պիր
ուսուսի քիլիսա թէսալիլը Հայլար ա-
րասընտա էօլմէմիլ, հաթթա Քաղկեդո-
նա մուղայիր մէվզիլին տօղրուլընա
տաիր էքսէր ֆիքրլէրաէ տախիմ կիզլի պիր
չիւպճէ գալմըլ տըր: Պէօլլէճէ Հայ քիլի-
սասը իսլահ օլմամըլ օլան էքրի քիլիսա իլէ
էսասէն այնի տիր, վէ անճագ ազգային
խարապիյէթ գօրգուսը տըր քի Հայ
քիլիսասընը Փափափի եւ Օրթօտօքս քի-
լիսա իլէ իթթիհատտան մէն էթմիլ տիր:
Եինէ տէ պու այրըլըլն ֆախտէսի սալթ
միլլի պագա օլմայրպ՝ րուհանի վէ սէր-
պէսթ հայաթըն տախի Հայ քիլիսէսինտէ
զիյատէ պագասընա խըտմէթ էթմիլ ի-
տիյի ինքեար օլունամալ:

Թալիմաթ խուտուսընտա տէտիյիմիզի
քիլիսէվի ային ու տտէթլէր հագգընտա
տախի տէմէլիյիլ: Ուսուճէն «ազգային
եկեղեցի» տէնիլէն Հայ քիլիսասընըն ժա-
մերգուրթիւնընտա էն էսասի գըսմլար՝
միլլէթին Խրիսթիյանլըլա կէլտիյի իւք
վագթտա, եւ սօնրալարը ասրլար միւրու-
ընտա տիկէր Խրիսթիյան միլլէթլէրտէն,

Ասորիլէրտէն, Բուժարտան, Լաթինլէր-
տէն թէրճէմէթէն ալընմըլ տըր, վագաա
անլէր իւզէրինէ Եէրլի իլավէլէր տախի է-
տիլմիլ տիր:

Հայ քիլիսասընըն քէնտի քէնտիսինի
«Ընդիւսկուսիւս» թէսմիլյէ էթտիլինէ
րաղմէն՝ էն մախսուս սըֆէթի, ազտէմճէ
տէնիլայիյի կիպի, անըն միլլի շէքի տիր,
վէ անը տիկէր քիլիսալարտան այրրան
պաշըճա պու խուտու տըր: Վագաա
Հայ քիլիսասընըն լուիւրապէսական թէշ-
քիլաթը մանթըգի պիր սիսթէմ տէյիլ,
իլա թարիսի հալ ու քէյֆիյէթլէրին նէ-
թիճէսի օլան թէսաալիլի պիր իտարէ
օլուպ, փէք էրքէնտէն պաշլամըլ օ-
լան փէրաքէնտէլիք՝ մէրքէզլէնմիլ, վէ տէ-
րէճէլէնմիլ պիր սիսթէմին թէշէքքիլի-
նիւ մէն էթմիլ իսէ տէ, սաիր հիլ պիր
քիլիսա թանգըմը Հայ քիլիսասը գատար
սըրֆ ազգային տէյիլ տիր:

Հայ քիլիսասընըն՝ Հայ միլլէթիին մա-
նէվի էօմրիւնտէ օյնտուրըլ հայաթի րօլըն
թէֆիսիլինի պուրասա պուլուրըլ: Ինքեար
գապուլ էթմէլ պիր էմրի վագը տըր քի՝
Հայ միլլէթինի պիւսպիլթին հէլաքտան
գուրթարտան գուլլէթլէր արտաընտա էն մու-
հիմի Հայ ալլուր՝ ինին իճատը իսի .
պու իսէ պիր Հայ կղերին սալթ րուհանի
մագսէտտէն գայնայան ճէհտինին սէ-
մէրէսի իսի: Անըն սայէսինտէ մէյտանա
կէլէն էտէպիյաթ՝ իպթիտասընտա սատէ-
ճէ տինի օլաուլու կիպի, ասըլարճա միւտ-
տէթ տախի էօլլէ տէվամ էտէկէլմիլ տիր:
Իշպու էտէպիյաթ վասըթասըլլէ Խրիս-
թիյանլըլ զիյատէ քէօքլէչիպ՝ միլլէթին
էօմրիւ վէ ճանը օլտը: պէօլլէճէ օ պի-
հիտապ շէտիտ տինի թէսաալիլէրէ զալի-
պանէ թէհամիլ էտիպ, քէնտի տիյա-
նէթիլլէ պէրապէր միլլիլէթինի տէ հըֆլ
էտէպիլտի: Իմտի Հայ էտէպիյաթը տինի
վէ քիլիսէվի օլմաղլէ պէրապէր պիհագ-
գին միլլի տախի տիր:

ՔԻԼԻՍԵԼԵՐՏԵՆ

ՄԵՐՔԷԶԻ ՅԻՒՐՔԻԱ

ՄԻՒԽԹԷԼԻԹ ՄԷՃԼԻՍԻՆԻՆ ԲԻՓՈՐԹՈՒ

2.

ՄԻՒԽՍՍԷՍԱԹՈՂ ԻՆՄԻՅԷ

(ա) Այնքապըն Մ. Թ. Օղլանյար Գոյեհնի:

Արդ ը քազսիր: Փրօֆ. Յ. Ա. Պեզճեհանա
գօլեհտէ օլան 35 սէնէլիք խըտմէթինտէն տօլայը
գօլեհ մէզուհան հէյէթի թարաֆընտան թազաթիմ
էտիլէն ինթիրամթա հէյէթ տաթի իշթիրաք էյ-
լէմիշ տիր: (Պու արատա պէրա ի իւրմէթ ալազա
գալգըլոր):

Հիւքիւմէթ ի Սէնիյէնին՝ գօլեհին թալէպէ վէ
մէզուհան իհանս պուլուրտուղու միւսասատաթ
վէ ճիւմէ տիլիօմալարն Մէալիֆ միւտիլիյէ-
թինաէն թասաղը, խատիլէ տաթիլէնին ալը
պիր մէքթէպ շէքլինէ կէթիլիլիլ օլմասը, խո-
ճակիւն վէ շակիրտան արասընտա օլան ալա-
գանըն քէսպ ի սամիլիյէթ էթմէսի, վէ կուսակ-
ցախանըղա տօղրու օլան մէլին էքսիլիպ, անա
մուղալիր օլան պիր բուհուն թէզալիլաթիւ մէ-
սէրէթիմիլի մուհիպ օլտու:

Գօլեհտէ խարիճտէն նիսպէթէն փէք ազ շա-
կիրա պուլուհմասընըն, անտէ օլան Փրօթէսթան
թալէպէլէրին անճազ $\frac{1}{12}$ սինին քիլիսէ ալալը
օլմասընըն, գօլեհին սաիր գօլեհէր կիպի սէր-
մայէ թէտարիք էտէմէմէսինին, գօլեհին գա-
նունը էսասիսինին թէպալիլաթընտա օլան ֆարգ-
լարն վէ Կիլիկիա իթթիհատընըն վատ էթտիլի
1,000 լիրայը վէրմէմէսինին էսպապը սիւալ է-
տիլիպ, անլէրէ ըիյասէթ թարաֆընտան ճէվապ-
լար վէրիլտի:

Շու գտտարը թէպիմ էտիլմէլի տիր քի Մ.
Թ. Գօլեհի սօն սէնէլէրտէ պէլլի ատըմլար ա-
թըպ հազըն միւսթազպէլտէ զիյատէ փարլազ
պիր մէվգի թուլթաճաղընա տաիր քեաֆի իւ-
միսլէր էլտէ էթմիշ տիր: Պինապէրին իշպու
խուսուսաթ կէօզ էօնիւնտէ օլարազ հէյէթ միւ-
նասիպ սայմըն տըր քի քեաթիպ թարաֆընտան
գօլեհին միւթէվէլլիլէր հէյէթինէ պիր թէշէք-
քիւրնամէ գալէմէ ալընըպ իրսալ էտիլսին:

(բ) Այնքապըն Ազարիա Սմիթի խաւսախանէսի:

Իշպու խաւսախանէ քէմաֆի իւսասալըգ ֆէ-
տաքեար իշինտէ տէվամ էտիպ պիւպէրճէ պիչա-
րէկեանըն տէրալէրինէ տէվա օլմուշ տըր: Բի-
փօրթուհ միւթէլաալընտան անլալըլըղընա կէօ-
րէ, խաւսախանէ իշիւն զիյատէ թիմարճըլարա

վէ միւսթազպէլտէ թէճրիպէքեարըղընտան իւ-
թիֆատէ էտիլսին տէյու պիր Ամէրիգ-սը տօգ-
թօրա ինթիյաճ հիսս էտիլմիշ տիր:

(գ) Մարաշըն Մ. Թ. Գըզլար Գօյեհնի:

Շակիրտանըն ստէտինին վէ սէնէվի իրասըն
վէ գօլեհտէն պու սէնէ միւնթէհի օլան գըզլարըն
սայընըն իշալիյասը, գօլեհ թարաֆընտան 4
գըզլարըն տաճա կիւքսէք մէքթէպլէրտէ թալիմ
պիմազ իւզըրէ խարիճէ իրսալը, Միսիս Պօշլին
50 լիրա իհասըն, Մարաշտա օլան գատընլար
շիրքէթինին զիյատէ մուսվէնէթտէ պուլուհմուշ
օլմասը վէ գօլեհին իթթիսալընտա օլան արասըն
իշթիրասը խաթըր իշիւն քէնսի գըլմէթլի թար-
լալարընտան վազ կէշէն իւշ Մարաշը պիրատէր-
լէրին ֆէտաքեարըղլարը հէյէթին թէշէքքիւ-
րաթընը պատի օլուպ, գօլեհտէ աշխարհաքարա
վէ ինկիլիզճէյէ զիյատէ էհէմիլիյէթ վէրլմէսի
թալիլիյէ էտիլտի:

(դ) Մարաշ Իլլի Իլանիյաթ Մեհսեհեհի:

Մէարէսէ ի մէվքիլիլէ պու սէնէ թարիլինտէ
լիք տէֆա օլմազ իւզըրէ պիրիլիլաթիլիլ ի իւնաս-
տան օլարազ ճէման 5 մէզուհ չըզարմըշ վէ
պօշ օլան քիլիսալարա պիր գաշ իշճի թազաթիմ
էթմիշ տիր: Տօգ. Լի կիպի սահիպ ի իքթիտար
պիրինին հէրինէ կէնճ, ֆաալ վէ միւզթէտիր
օլան վէր. Ֆ. Ֆ. Կուսուէլ կէշիպ վէր. Կ. Յա-
րուլթիւնեան տաթի արասա պիր տէրալէրէ եար-
տըմ էթմիշ տիր: Սէնէ զարթընտա մէտրէսէնին
էմէքտարը օլան վէր. Մր. Մազալըմ մէտրէսէ
լիլէ գաթը ալազա էթտիլաթէն մասա, Մր. Լէ-
վիթ տաթի Ամէրիգայա կիթմէյէ մէճպուր օլ-
մուշ տըր: Իլմի Իլահի մէտրէսէնին ըրիփօրթընը
միւթէլաա էսէն զիմիսիօնըն պէյսանաթը պէր
վէճէ ի զիյը տիր:

Իլմի Իլահիյաթ մէտրէսէնին ֆեզըլթիլինին
միւթէպէտաթիլ աշվալընա պիր էնճամ վէրիլիպ
հէնիտէն ալընաճազ օլան սընֆըն աշվալը ֆիք-
րիլէ վէ բուհանիյէսինէ խուսուսի տիգզաթ է-
տիլմէլի տիր, վէ պօշ զալսան զարիլէլէրտէ բու-
հանի իշէ հարտըմ էթմէք իշիւն պաղը միւս-
թաթի վէ բուհանի քիմսէլէրի թալիմ էթմէյէ
պիր տէրէճէ խըտմէթ էթմին մազսէտի խայրի-
յէսիլիլէ մէտրէսէնին խաարէսի թահիլընտա պիր
հազ մէքթէպի թէրթիլ վէ թանզըմը թալիլիլ
էտիլտի: Պու սօն թալիլիլ թահիլը գարարա
ալընըպ իճրոսը զէտրէսէնին խաարէ մէճիլսինէ
հէվալէ էտիլտի:

Պու սօն սէնէլէրտէ Թիւրքիտաա օլան իլմի
Իլահի մէքթէպլէրինին ստէտինի պիրէ էտիլիլա,

անը տա մէրքէզի պիր մահալտա քիւշատ էտէ-
րէք տահա գուլվէթի պիր մէտրէսէ հաիմադ
թասավուրու օրթատա տէվէրան էթտիյինտէն
իշպու մէտրէսէնին Կիլիկիա քիլիսալարնա օլան
ալագա վէ խըտմէթի սնդէր իշիւն հայաթի պիր
մէսէլէ օլտուղը կէօզ էօնիւնտէ օլարագ շու
մէալտա պիր գարար՝ հէյէթ թարաֆրնտան թա-
սրգ էսիլտի:

«Թիւրքիստա պիր ումումի իլմի Իլահի մէա-
րէսէսի պու սօն սէնէլէրտէ թահթը միւթէլա-
տա օլտուղունտան, գօմիթէ թավսիյէ էտէր քի
էյէր պիր թէք իլմի Իլահի մէտրէսէսի օլաճագ
իսէ, օ Մարաշտա օլտուն, եօգ էյէր պու ու-
մումի մէտրէսէ սաիր մահալտա օլաճագ իսէ,
Մարաշ իլմի Իլահի մէտրէսէսի տէվամ էյլէմէք-
տէ օլտուն» իշպու մէսէլէնին լէյինտէ օլան պէ-
րահինի թօփլայըպ, թէրթիպ վէ թանգիմ էթ-
մէք իշի իւշ ազատան իպարէթ պիր գօմիսիօնա
թէվտի էտիլտի:

(ե) Թարսուս Գօրէճի:

Իշպու գօրէճէ գօնֆէրանսըն ոօղրուտան պիր
միւտախէլէսի եօգ իսէ տէ, անա տաիր մալիւ-
մաթ ալմագ արղու էտիլիպ, անըն մուալլիմէ-
րինտէն Փրօֆ. Ա. Պաղտիկեան վարթաւըյա
գըսա պիր ըրիօրթ գրաւթ էտիլտի վէ հազը-
րունըն մահզուլիյէթինի մուճիպ օլտու:

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ՏԱԽԻԼԻ

ԻԹԱԼԻԱ — ԹԻԻՐԵԻՍ ՄԻԻՆԱՍԷՊԱԹՐ

Ճիւնս. Սեպ. 29 — Հէյէթի վիւքէյա ուրիւնա-
քօնա վէրիլէճէք ճէվալը թէրթիպ էտիպ, Իթալիա
հիւքիւմէթինէլէօնտէրմիշ տիր, Իթալիանըն թա-
լէպի պաշըճա աթիտէքիլէր տիր: 1. Թարա-
պուլուսը Ղարպտա կէօմրիւքլէրին Իթալիա
թարաֆրնտան իտարէսի: 2. Փանտարմանըն Ի-
թալիա թարաֆրնտան թէնսիգի: 3. Թարապ-
լուստա հուգուգը հիւքմտարի Օսմանի պագի
օլմագ իւզրէ Թարապուլուսը Ղարպա թալին
օլունաճագ վալլինին Իթալիա հիւքիւմէթինին
մուվաֆագաթը իլէ թալին էտիլմէսի: — Հիւ-
քիւմէթի Օսմանիյէ՝ Իթալիանըն պու իլլիւնա-
քօնընա ճէվալէն, Իթալիանըն Թարապուլուսը
Ղարպտա մէնաֆի իլլիւնալիյէյէ մալիք պու-
լունտուղունու գապուլ էթմէքլէ պէրապէր իշ-
լալը ասքէրի մէսէլէսինէ իթիրագ էթտիլինի

պիլտիրմիշ տիր: Պունտուն իւզէրինէ Իթալիա
հիւքիւմէթի Պապը Ալիյէ էօյլէտէն սօնրա, սաաթ
ալաֆր: 2տէ իլանը հարպ նօթաւընը կէօնտէրմիշ
տիր: — Սաաթ 5տէ պիր Իթալիան թօրիիտօսու
Թարապուլուսը Ղարպ լիմանըն կիւրմիշ, վէ
պէյազ պալրագ աշարագ թէսիլմիյէթ թալէպ
էթմիշ, վէ պունու միւթէագիպ գարայա ասքէր
չըգարմըշ տիր: (Պու խապէր սօնրա թէքզիպ
էտիլմիշ տիր): Սաաթ 8½ տա Իթալիան սօ-
նանաւսընըն իքինճի ֆիլօսու Արնաւիւտուլուզն
ճէնուպի զարպ հուտուտունտաքի Փրէվէզէյէ
հագլաշըպ օրաշը թօփա թուլմըշ վէ աշնի վա-
գըթտա գարայա ասքէր չըգարմաղա չալըշմիշ
տիր: Իթալիա ֆիլօսու Փրէվէզէ թարաֆրնտա
պուլունտան Թօգաս (Օսմանյը) թօրիիտօսու իւ-
զէրինէ աթէշ էտիպ անը պաթըրմիշ տիր: Թա-
րապուլուսը Ղարպ էօնիւնտէ պուլունտան Իթա-
լիա սօնանաւսընտան Բիլա զըրիւսը Մարիպօ
գալալըղընա չարփըլարագ զարգ օլմուշ տիր:
Րօմա Օսմանյը սէֆիրի Սէյֆէտտին պէյ Րօմա-
տան Իսթանպուլ միւթէվէճճիհէն հարաքէթ
էթմիշ, վէ իլանը հարպ նօթաւընտա միւնտէ-
րիճ օլտուղու իւզրէ Իթալիա սաաթ պուլունտան Օս-
մանյը թէպաաւը հագընտա Իթալիա հիւքիւ-
մէթի թարաֆրնտան թէմինաթ վէրիլմիշ օլմա-
ւըյէ թէպաա ի Օսմանիյէնին պաշգա պիր տէվ-
լէթ հիմայէսինէ թէվտիլինէ վիւզոււմ կէօրիւլ-
մէմիշ տիր: — Հարալիյէ նազըրը Իսթանպուլ վէ
սաիր վիլայէթիլէրէ պիր ըէսմի պէյաննամէ
կէօնտէրիպ էհալինին զինիյէրինի ալէնի վէ խա-
ֆի իճթիւմալար իլէ թալտիշ էտէպէրին մէսուլ
թուլուլաճաղընը, վէ թէֆրիգէյի մուճիպ նէշ-
րիյաթտան իճթինապ էտիլմէսինի, վէ սաալիշի
իլիպ էտէճէք հէր հանկը պիր նէվ հարաքէ-
թին տէրնալ միւտախէլէ ի սաքէրիլէ իլէ պէր-
թարաֆ էտիլմէսինի էմր էյլէմիշ տիր: — Սաա-
րագամ Հագգը փաշա սաաթ ծնտա իսթիֆա-
նամէսինի Զաթը Շահանէյէ թագաթիմ էթ-
միշ տիր: Իսթիֆանամէտէ միւշքիլաթը հա-
զըրէ ի սիյասիյէ սէպէպինտէն հէյէթի վիւքէ-
լանըն մէվգիլի փէք զիյատէ նազիքէշմիշ, վէ
քէնտի հագգընտա էմիլիյէթի սուլուլիյէնին պօ-
գուլմըշ իտիլի պէտիհի օլտուղունտան արթըզ
իտարէ ի ումուրտա տէվամ էթմէսի մուվա-
ֆըգը մասլահաթ օլմայաճաղընը վէ պու կիւնէ
գատար ճէրէյան էտէն ահվալ վէ մուամէլաթըն
վէ մէսէլէ ի հազըրէնին մէսուլիյէթի քէնտինէ
ախտ օլտուղունու զիքը էյլէմիշ տիր: Միւշա-
րիլէյին իսթիֆաալը Զաթը Շահանէ թարաֆրն-
տան գապուլ էտիլիպ, մէսնէտ ի սէտարէթ Սախտ

փաշայա թէվտի էտիմիշ տիր: — Իթալիա իյէ Թիւրքիա արասընտա հարպ տէվտի էթտիքէ Օսմանլը օրտուսունտա միւսթախտէմ պուլու- նան Ալման զապիթանընըն վազիֆէլէրինտէն չէքլիմէլէրի զըմընտա Ալմանիա հիւքիւմէթի պազը թէտպիլէրէ թէվէսսիւ էթմիշ տիր: — Իթալիա Խարիճիյէ նազըրը՝ Աթինա, Պէլլորատ, Չէթինեէ, Սօֆիա, Պուքարէշթ մապահաթկիւ- զարլարընա վէ Սէլանիկ, Եանեա, Իւսկիւպ, Էտիրնէ վէ սաիր պազը վիլայէթլէրտէքի գօն- ոօրօլարընա պիր նօթա կէօնտէրիպ, անտէ՝ Թիւրքիա իյէ Իթալիա արասընտա մէվճուտ օ- լան միւշքիւթըն անդարիպ մէվքիւր տէվէթ- լէր միյանընտա պիր հարպ վուգուլիսի միւնթիճ օլապիլիր իտիյինի, Իթալիանըն Թիւրքիա իյէ միւնապիլիսիֆիյ օլան իսուսուսաթը նամուս վէ հայսիյէթինէ եազըլըր պիր թարգտա թէսվիյէ էթմէյէ գարար վէրմիշ իտիյինի, վէ ֆազաթ Իթալիա հէր նէ վասըթալա սա միւրաճաաթ էթսէ, եինէ քէնտինին մէսէյի Պալզանլարտա վէ էվրօփա ի Օսմանիտէ սրասընգուսը (հալը հազըր) մուհաֆազա էթմէք օլաճաղընը, պինաէն ալէյհ Իթալիա հիւքիւմէթի մէվքիւր մահալլէր- տէ Թիւրքիա ալէյհինտէ գուհուր էտէճէք հէր հանկը պիր հարաքէթի թէշվիգ էթմէտիքտէն մատա անլէրին մէնինէ չալընաճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր:

Ճիւճ. հրք. — Սատրապամ Սաիտ փաշա վէ Շէյխ իւլ Իսլամ (սաաթ 7տէ) Տօրմա պաղլէ սէ- րալը հիմայունունա ազիմէթ էթմիյլէր տիր: Էօյլէտէն պիր սաաթ սօնրա Իսթանպօլտա մէվ- ճուտ 45 գատար մէպուսան սզասը իճթիմա էտիպ, էվլէլէլ՝ Սաիտ փաշանըն Սատրապամ- լըղընըն քիմի՞ն թարաֆընտան թէնսիպ էտիլտիլի մէպուսան ըէիսիտէն իսթիֆասար էտիլմիշ, միւ- շարիլէյհ տախի Սաիտ փաշանըն իսմին Չաթը Շահանէյին զիքը պուլուրտուղունը, վէ պու պապտէ գօմիթէտէն իխթար վուգու պուլմա- մըշ իտիյինի պէլտիլմիշ տիր: Անտէն սօնրա Չաթը Շահանէտէն մէճիս ի մէպուսանըն տէր- հալ քիւշատընը իրատէ պուլուրմասը պասլընտա ըէճա էթմէք իւզըրէ պիր գօմիսիօն ինթիխապ էտիլմէսի միւզաքէրէ էտիլմիշ տիր: Պու սը- րատա ճէրէյան էյլէյէն միւզաքէրաթ իսայլիճա չամաթալը օլուշ, հաթթա Փանչէտօրէֆ էֆ. իյէ Մահիր Սայիտ պէյ արասընտա միւնաղաշէ՝ վուրուշմազ տէրէճէսինէ վարմըշ օլուպ փօլիս միւտախէլէսինէ մէճպուրիլէթ հասըլ օլուշ տըր: Մէճիսին քիւշասը իյիւն միւրէճաաթտա պու-

լունմազ իւզըրէ պիր գօմիսիօն ինթիխապ էտի- լէրէք, մէքքիւր գօմիսիօն տէրհալ հուգուրը Շահանէյէ կիտիպ մազսէտլէրինի արզ էթմիշ տիրլէր: Պապը Ալինին թալէպի իւզէրինէ Ի- թալիստա պուլունան թէպաա ի Օսմանիյէնին հիմայէսինի Ալմանիա հիւքիւմէթի տէրիւհտէ էյլէմիշ տիր: Պապը Ալի մուհարէպէ ի հազըրէ- տէն տօլալը թէվասիւթ էթմէլէրի իյիւն տիւ- վէլ ի սաիրէյէ միւրէճաաթ էթմիշ օլուպ, պունա ճէվապէն Խնկիլթէրրա հիւքիւմէթի թէվասիւթ վազթընըն կէշմիշ օլտուղունու, Ալմանիա իսէ՝ իքի տէֆա թէվասիւթ թէշլպալիսիւնտէ պուլուն- մըշ իսէ տէ, մուվաֆֆազ օլմամըշ իտիյինի վէ միւթթէֆիգլինի ֆէտա էտէմէյէճէլինի պէյան էթմիշ տիր: — Պազը Թիւրքլէր շէրիմիզտէ պու- լունան Իթալիա վոսթախանէսինէ հիւճիւմ է- տիպ մէքթուպ սանսըղընը փարշալամըշ տըրլար, պիր գաշ քիսէլէր տէ իյէրի կիրմէյէ չալըշ- մըլար իսէ տէ, մէն էտիլմիշլէր տիր: Սապահ վափօրը Սիւրիա աչըզարընտա Իթալիա զըրիւ- լըլարը թարաֆընտան թութուլմըշ տըր: Գա- րա տէնիզտէն Իսթանպօլա կիրմէքտէ օլան պիր Իթալիան թիճարէթ կէմիսի Օսմանլըար թա- րաֆընտան թութուլմըշ տըր: Իթալիա զըրիւ- լըլարը Րէշաաիյէ լիմանընտա պուլունան Հա- միտիյէ վէ Արիաղօթ թօրփիտօլարը իւզէրինէ հիւճիւմ էտիպ անլէրի դարգ էթմիշ տիրլէր:

Փազար. — Պէյրուստա պուլունուպ տա Չանազգալէյէ հարաքէթլէրի իյիւն հիւքիւմէթ թարաֆընտան էմր ալմըշ օլան տօնանմա ի Օս- մանի էօյլէ սօնու սաաթ 3½ տա Չանազ գա- լէյէ սալիմէն եէթիշմիշ տիր: Իթալիա գրալընըն պուլունտան 2 հաթթա սզտէմ Գարատազ գրա- լըլէ պիր միւլազաթտա պուլունարազ իթթի- ֆազ էթտիքլէրի ըրվայէթ օլունուշօր: Իթա- լիա հիւքիւմէթի Փրէվէզէյէ (Արնաւլուսպուգտա) 1,600 նէֆէր ասքէր չըգարմըշ իտիյի ըրվայէթ օլունուշօր: — Հէյէթ ի վիւքէլանըն թէշքիլի վէ աշվալը հազըրէնին միւզաքէրէսի Պապը Ալիտէ տէվամ էյլէմիշ տիր: Մահմուտ Շէվքէթ փաշա կէճէլէյին Հիւսէյին Հիմի փաշանըն գօ- նաղընա կիտիպ Խարիճիյէ վէ եա Տախիլիյէ նէզարէթինի գապուլ էթմէսինի թէքլիֆ էթմիշ իսէ տէ, միւշարիլէյհ գապուլ էթմէմիշ տիր: Խարիճիյէ նէզարէթի Լօնտրա սէֆիլի թէվֆիգ փաշայա թէքլիֆ էտիլմիշ իսէ տէ, միւշարիլէյհ թարաֆընտան ըէտտ օլունմըշ տըր: Ջըրաաթ Օրման վէ Մէտտոփին նէզարէթի հուգուրը միւ- շալլիլի Սինապեան էֆէնտիյէ թէքլիֆ էտիլմիշ:

միւսմարտիէն տէ գապուլ էթմիշ տիր: Այսն ա-
զաւրնաւան Տիւպէր էֆէնտիյէ Նաֆիա Նէզարէ-
թի թէքլիֆ էտիլմիշ իսէ տէ, գաթի պիր ճէվապ
ալընամամըշ տըր: Թարապուլուսը Ղարապ լիմա-
նընտա պուլունան Տէրնէ վափօրըյէ պիր Կընպօ-
րուն թէպիմ օլմասը իչիւն, Իթալիա ամիրալը
թարաֆընտան էմր վէրլմիշ իսէ տէ, վափօրըն
գօմանտանը վափօր իլէ Կընպօթ տէրունիստէքի
թօփարը տիւշմէնէ թէպիմ էթմէքտէն իսէ անլէրի
պաթըրմըշ տըր: — Տիւնքի կիւն Սէլանիք-
տէ ինիգատ էտէն Իթթիհատ վէ թէրազգը
գօնկրէսինտէ Թարապուլուսը Ղարապ մէսէլէսինէ
տաիր գօնկրէ նամընտ եափըլաճագ շէյլէրի տիւ-
շիւնմէք իւզրէ պիր էնճիւմէն թէշքիլ էտիլ-
միշ, վէ մէզքիւր էնճիւմէն պիրի Օսմանը էֆ-
քեարը ումուսիյէսինէ, տիկէրի էվրօփա էֆ-
քեարը ումուսիյէսինէ խիթապէն իքի պէյան-
նամէ Նէշրիէն գարսր վէրմիշ տիր: Մաթպուլաթ
ը մահալլիյէտէ Օսմանը տօնանմատընտ միւ-
թէալլիգ Նէշր էտիլէն եալան խապէրլէր հագ-
զընտա գանուն տաիրէսինտէ թագիպաթ իճ-
րասը իչիւն վասթալար տիւշիւնմէք իւզրէ պիր
էնճիւմէն թէշքիլ օլունմուշ տըր: Թիւրքիատա
պուլունան Իթալիա թէպաասընը թարտ վէ
միւէսսէսաթընը սէտա էթմէք իւզրէ հիւքիւ-
մէթի մէքքէվիյէն պիր մուսթիլէ գալէմէ ալըն-
մասը թէնսիպ գըլընմըշ տըր: Կէճէլէյն տախի պիր
ճէլսէ ազա էտիպ նիգսամնամէ ի տախիլիյէ հագ-
զընտա միւզաքէրաթ իճրա օլունմուշ տըր: Մէճիլի
ի մէպուսանըն եազընտա ինիգատ էտէ-
ճէյի խապէրի միւզաքէրաթըն սիւրաթլէ իլէրի
կէօթիւրիւմէսինէ պատի օլմուշ տըր: Գօնկրէտէ
Յճ ազա գայտ օլունմըշ տըր:

Փազար Էրքեսի. — Շիմալտան կէլէն 2 Ի-
թալիան կէմիսի պիր Իսկիլիգ սէֆինէսինէ հիւ-
ճիւմ էտիպ, Լօնտրատան Թիւրքիայա կէթիւր-
մէքտէ օլունմուշ պիր մօթ Պօթու պաթըրմըշ
տըր: Աթըլան կիւլլէլէրտէն կէմիտէ աթէշ զու-
հուր էթմիշ տիր:

Սալի. — Իթալիանընթ Թարապուլուսը թօփա
թութարագ ասքէր չըգարմազա չալըշմըշար իսէ
տէ, մուվաֆֆագ օլամայըպ Պէնկազի ճիւլարըն-
տա միւսաիտ պիր մահալի թօփա թութմուշար,
ֆագաթ պէօյիւք պիր մուվաֆֆագիյէթ էլսէ
էտիլմէմիշ տիր: Հատիսէտէ իքի Իթալիան
կէմիսի պիր Օսմանը սէֆինէսինի թախրիպ էյ-
լէմիշ տիր: Թարապուլուս իլէ Տէրիսատաթէթ ա-
րասընտա պուլունան գապլօ (տէնիգ ալթը թէ-
լէզրաֆ) գըրըլմըշ օլունմուշտան մուխապէրէճէ

միւշքիլաթ հասըլ օլմուշ տըր: Թիւրքիա հիւ-
քիւմէթի թարաֆընտան էվրօփա տէվլէթլէրինէ
վուզու պուլան միւրէճաթաթան պիր խալը
չըգամմըշ տըր: Սասրազամ Սաիտ փաշա՝ Բեա-
միլ վէ Հիւսէյին Հիւմի փաշալար իլէ միւզաքէ-
րէ էթմէք իւզրէ անլէրի տալէթ էյլէմիշ իսէ
տէ, Բեամիլ փաշա եօրզուն օլունմուշը զիքը
իլէ իճապէթ էթմէմիշ տիր: Բիւպայէթէ նազարէն
Բեամիլ փաշայա Խարիճիլէ Նէզարէթի վէ Հիւ-
մի փաշայա տախիլիյէ Նէզարէթի թէքլիֆ օ-
լունմըշ իսէ տէ, անլէր ըտտ էթմիշ տիրլէր: —
Գօնիա էհալիսի «Թօզաս» թօրիիտօսունըն զարգ
օլունմուշը իշիտէրէք Օսմանը տօնանմա շիւ-
քէթիլնէ պիր թէլէզրաֆ քէշիտէ վէ մէզքիւր
զարգ օլան թօրիիտօ հէր գաշա մալ օլուր իսէ,
օլ մէպաղը վէրմէյէ հաղըր օլունմալարընը
պիլ պէյան տէրնալ էօյլէ պիր թօրիիտօ իշթիւրա
էտիլէրէք թէքրար «Թօզաս» թէսմիյէ օլուն-
մալընը խաթիրնամ էթմիշ տիրլէր: — Մաթ-
պուլաթ գանունունըն ՅՅիւնճիւ մատտէսինտէ՝
պուլաթ սէֆէրտէ, վէ հալպ թէշիլքէսի պու-
լունտուլու գէմանտա գուվվէ ի պէրրիյէ վէ
պահրիյէնին իճրա էտէճէլլէրի հարաքեաթա,
վէ տէվլէթին էսպապ վէ վէսաթի ի թէտաֆիւի-
յէսինէ տաիր զազէթալարըն Նէշրիյաթը մագամը
Սէսարէթտէն մէն էտիլէճէյի, վէ խիւաթը
մէմուլիյէթ Նէշրիյաթտա պուլունանընարըն 50
լիրատան 200 լիրայա գառար ճէզա ի նագաթի,
եախօտ 6 ալտան 2 սէնէյէ գառար հապս իլէ,
եա տա պու 2 ճէզատան հէր իքիսի իլէ միւ-
ճապաթ օլունմազը մուհարրէր օլմաղլէ, ահ-
վալը հաղըրէ սէպէպիյէ օ կիպի Նէշրիյաթըն
մէնի մուգթագի պուլունտուլու, Հարպիյէ Նէ-
զարէթի թարաֆընտան իշար գըլընմըշ վէ Սէ-
տարէթ թարաֆընտան իլան օլունմուշ տըր:

Ձարշէնպիւն. — Թարապուլուստա պօմպարտը-
ման սուրէթի չէսիտէտէ տէվամ էյլէմիշ իսէ
տէ, գալէլէրտէն մուգապլէլէ վուզու պուլտու-
ղու իչիւն հալա պիր Նէթիճէ կէօրիւմէմիշ տիր:
Գալիար նամ պիր Իթալիան գրուազէօրիւ՝ Թա-
րապուլուս լիմանընըն պաղը ճիհէթլէրինէ վազ է-
տիլմիշ օլան պիր Օսմ. թօրիիլինէ չարփըլարագ
զարգ օլմուշ տըր: Ազալա իւզրի Իթալիա
գըրշըլարը Սէմէնտիւրէք ատասը ճիհէթլէրինի
թօփա թութմուշ տըրլար: — Հէյէթի ի վիւքէյա
աթիիւզգիքը սուրէթտէ թէշքիլ էտիլմիշ օլուպ
իրատէ ի Սէնիյէ իգթիւրան էթմիշ տիր: Սաս-
րազամ՝ Սաիտ փաշա, Շէյիս իւլ Իսլամ՝ Մուսա
Բեաղլիմ էֆ., Խարիճիլէ նաղըրը՝ Վիէննա սէ-

Ֆիրի Բէշտ փաշա, Ասլիյէ վէ Էվգաֆ նազըրը՝ Խայրի պէյ, Տախիլիյէ նազըրը՝ Էսիրնէ վալիսի ձէյալ պէյ, Հարպիյէ նազըրը՝ Մահմուտ Շէվ-քէթ փաշա, Պահրիյէ նազըրը՝ սէր եավէր Խուր-չիտ փաշա, Մալիյէ նազըրը՝ Նալի պէյ, Օրման Մէստին վէ Զրաաթ նազըրը՝ Սինապեան էֆ., Փոսթա, Թէլէզրաֆ վէ Թէլէֆօն նազըրը՝ ձէ-զարի Պահրը Սէֆիտ վալիսի Իպրահիմ Սուսա էֆ., Թիմարէթ վէ Նաֆիա նազըրը՝ Խուրիսի պէյ: — Ուսլինկթըն Օսմանյը սէֆիրի Նուսուֆ Զիյա փաշա Ամէրիգա հիւքիւմէթինէ միւրա-ճաթ էտիպ Իթալիանըն Թիւրքիա իւզէրինէ վուզու պուլան հիւճիւմիւ՝ Պէրլին ահմամէ-սինի ինզալայան տէվլէթլէրին պիր խաֆի իթի-լաֆը նէթիճէսի օլտուզունու վէ պէօյլէճէ Էվ-րօփա տիւվլէթի թարաֆընտան միւտախէլէ էթ-մէյէճէքլէրինէ տարի Իթալիայա թէլէմինաթ վէ-րիւմիշ օլտուզունու վէ ինչասը 30--40 միլիօն լի-րայա միւհթաճ պուլունան Անասուլու տէմիր Էօլլարընըն հալա հիշ պիր տէվլէթէ վէրիւմէմիշ օլտուզունու վէ Օսմանյը մէպուսանընըն մէզ-քիւր տէմիր Էօլլար իսթիյազընը ահվալը հա-զըրէտէ Թիւրքիայա մուավլէթէ էտէճէք օլան պիր տէվլէթէ վէրմէք նիլէթինտէ օլտուզլարընը պէյան էթմիշ տիր: — Մաթեմ զազէթասընտա օգունտուզունա կէօրէ, Հազգը փաշա՝ Ալմանիա-նըն Իսթանպուլ սէֆիրի իլէ վուզու պուլան պիր միւլազաթընտա՝ «Պէն տաիմա Ալմանիա սիյա-սէթինի թազիպ էթտիմ, վէ չիտի Ալմանիա պիզի գաթիլէն թէրք էթմէյէճէք տիր զանըն-տայըմ» տէմիշ տիր: — Այաըն մէպուսու Ու-պէյտուլլահ էֆ. Այա Սօֆիա ճամիսինտէ իքին-տի նամազընտան օսնրա 10,000 գատար էհալի հազըր օլտուզու հարտէ պիր միթիկի ազու էտէ-րէք Թարապուս մէսէլէսինէ տարի պիր նութգ իրատ էտիպ Ինկիլթէրիա գրալընա վէ Էվրօփա գապինէլէրինէ պիրէր թէլէզրաֆ քէչիտէ էթ-մէքլիյի թէքլիֆ էթմիշ վէ թէքլիֆ ի մէզքիւր ումուսիյէթլէ թաստըգ վէ գապուլ էտիլմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն ժողով՝ Գեղամ վարդապետի էքսէ-րիյէթ ի արա իլէ Արապկիր Առաջնորդուզունա թալին էթմիշ իսէ տէ, Մանկունի Սրբազան պու-զարարը իճրա էթմէլիպ թէլէսիր էյլէմիշ տիր: — Ռեչ զազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Բուսիա-տա «Դաշնակցութիւն» մուհաքէմէսի եազընտա պիր հէյէթ ի մախսուսէ հուզուրունտա լույէթ օլունաճազ տըր: Էվրազը թէֆթիլիյէ 40,000

սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ 1000 չահիտ իսթիմա օլունաճազ տըր: — Ազաւաւաւստա օգունտու-զունա կէօրէ, Փաթրիգիսանէյէ վարիա օլան օսն խապէրլէր՝ Պիթիս, Վան, Սզերգ վէ Բաղէշ թարաֆլարընտա էմիլիյէթ վէ ասալիչին մուխ-թէլ օլուպ, գաթլ վէ թէճապուզուն տէվաւ էթմէքտէ օլտուզունու կէօսթէրիյօր: Հէման չու-սօն վազթտա Պիթիս վէ հէվալիսինտէ 9 էրմէ-նի գաթլ էտիլմիշ, պիր չօգ սիւրիւ վէ մալ եաղ-մա օլունմուշ վէ հինէ տէ գաթլիլէր սէրպէսթ տօլաշլօրլար: Բէզա Վան թարաֆընտա Հայ-կանոյշ իամինտէ վէ 20 սիննինտէ պիր էրմէնի գըզը Բիւրալէր թարաֆընտան ճէպրէն գալը-րըմիշ վէ Առաջնորդարանըն մուսիրրանէ թա-լէպ էթմէսինէ լաղմէն, գըզ էրմէնիլէրէ թէս-լիւմ էտիլմէմիշ տիր: — Վան Առաջնորդը Սարաճ-եան Նալիսկուպուրն Փաթրիգիսանէյէ քէչիտէ էթ-տիլի թէլէզրաֆա կէօրէ, Աճէմ հուտուտու պօ-յունտա գըթալ վէ թալան պաշաւըն տըր: — Աթինտաա եէնի ետիլմիշ օլան էրմէնի քիլի-սասը՝ 5000 ֆրանք պինա մէսարիֆինտէն դա-լան պօրճ պէտէլինտէ գապթ օլունմուշ տըր: — Թէրգեան Սրբազան՝ քիլիսալարտա օգունաճազ իչիւն եէնի պիր Կոնդակ կէօստէրմիշ վէ Նալիս-կուպուլարըն Բօմայա աճէլէթէն կիթմէլէրինի էմր էթմիշ տիր: Ճամճեան Նալիսկուպու՝ Պապը Ալի-նին թէզքիլէսինէ ճէվապէն Բօմասա իճթիմա էտէճէք օլան Սինօզըն սատէճէ մէզհէպի վէ տինի մէսալի իլէ իշթիլալ էտէճէլինտէն, հիւ-քիւմէթլէ պիր ալազասը օլատըզընը վէ պի-նաէն ալէյ՝ Նալիսկուպուլարըն Բօմայա միւֆա-րազաթլարընըն մէն էտիլմէմիշ թալէպ էթ-միշ տիր: Ճազաթ հիւքիւմէթ՝ լէսմէն թանը-լան պիր Փաթրիգիսանէ լուէսաւընըն Թիւրքիա-նըն մուհարէպէ էթտիլի պիր տիւլմէն հիւքիւ-մէթի տախիլինտէ իճթիմալընա ասլա միւսաստէ էթմէյէճէլինի էրմէնի Գաթլիլ Փաթրիգիսանէ-սինի պիլաիլմիշ տիր:

ՓՐՕ. ԺԷՄԱԱԹԸ

Բիւթանիա իթթիհատընըն Գործ. Ժողովը պու հաֆթանըն Զարչէնպիհ կիւնիւ Իսթանպու-տա իճթիմա էյլէմիշ տիր: — Մէրգիֆուն գօ-լէճի մուպիլիպէրինտէն Կիւլպէնկեան էֆ. Իզ-միրին Պէյնէլ միլէլ գօլէճինտէ էրմէնիճէ մուսլ-լիմիլիյինէ տալէթ էտիլմիշ օլուպ, կէչէն Ճիւմաա էրթէսի մահալը մէմուրիյէթլինէ կիթմէք իւզըրէ Էօլա չըզմը իտի իսէ տէ, Զանազ գալէյէ տօ-նանտա ի Օսմանլինին վիւրուսը միւնասիպէթիլիյէ

կէրի իսթանպօլա կէլմէյէ մէհպուր օյմուչ տըր: Չարչէնպիւհ կիւնիւ թէքլար Իզմիրէ ազիւթէ էյլէմիշ տիր: — Բօպէրթ Գօլէճտէ պիր միւհէնիսիք չիւպէսի աչըլաճազ, վէ պուստա թէտրիս էտէճէք մուպլիմիէր (Փրօֆ. Ճ. Բ. Ալէն վէ Մ. Թօմիւքինս) շէհրիմիզէ կէլմիշէր տիր: Պու տաիրէյէ գապուլ օլունաճազ թալէպէնին Բօպէրթ Գօլէճ տէրէճէսինտէ գօլէճլէրտէն մէզուն օլմասը, եախօս ինկիլիզճէ, Ալմանճա վէ Ֆրանսըզճա լիսանլարա ուլումը բիաղի վէ ֆիզիքս իլէ իլմի քիմեայա վագըֆ օլմասը շարթ տըր: Պու միւհէնտիս մէքթէպիէվրօփա մէքթէպլէրի իլէ բէգապէթ էտէպլիէճէք պիր մէվզիյէ գօնուլաճազ տըր: — Պանտըրմա քիլիսէսինին ինչաաթը իչիւն Ա. Մ. Թորոսեան էֆէնտիյէ կէստէրիլէն հէտիյէյէր, Բրիտանիէ Մայրապետ Փափազեանտան 20, Կիր. Իսթէրիէօ Բիլլիքլի օլլու 20, Օր. Վ. Կէվրէկեան 10դ ուշ:

ԽԱՐԻՃԻ

Ֆրանսանըն իքինճի տէրէճէտէն զըրհլուրընտան Լիպրթիտէ Սեա. 25տէ Թուլօն էօնիւնտէ տիանսըզ պիր փաթլայըշ վուզու պուլուպ զարգ օլմուշ, վէ պէրապէրինճէ թագրիպէն 200) նուֆուզ թէլէֆ օլմուշ վէ 180 դատար նուֆուզ եարալանմըշ տըր: Ինկիլթէրրա գրալը վէ Ալմանիս իմիէրաթօրը պէյանը թէէսսիւֆ էյլէմիշէր տիր: Պու փաթլայըշ սէֆինէտէ պուլունտն եէնի պիր նէվ պարութուն թապիի պիր սուրէթտէ թութուշմասընտան նէշէթ էթտիյի զանն օլունույօր: — Ֆրանզօ Ալման իթլիաֆընա տաիր մէվզուը միւպահէսէ օլան պիր ճիհէթ Մարօգտա Ատլիյէ տաիրէսինտէ Ֆրանսանըն տաիրէ ի սէլահիյէթի տիր: Ֆրանսըզլար թուսուստա օլտուլու կիպի միւսթագիլ իչլէմէյի թալէպ էտէրլէր Ալմանիս իսէ իտարէնինՄըըրտա օլտուլու կիպի մուսթէլիթ պիր հէյէթ եէտինտէ օլմասընը արզու էտիյօր: Բէզպիք Գօնկօտա Ալմանիյայա թէքը էտիլէճէք իւլքէ հազզընտա Ֆրանսաստա հիւքիւմէթին շէտիտ պիր մուսալէֆէթէ թէստսիւֆ էտէճէյի մէմուլ օլունաճազ տա տըր: Կէշէն հաֆթանըն սօնուստա Ալմանիս Ֆրանսայա եինէ սպզը ուֆազ թէքլիֆլէրտէ պուլունմըշ օլուպ, պաղըրարըն զաննընճա պու թէքլիֆլէր իթլիաֆըն գաթիյէն պլիթմէսի իչինին պիր ազ թէէիիսիւր էթմէսինի պատի օլաճազ տըր: Մէզքիւր թէքլիֆլէրտէ Ալմանիս Մարօգտա մասէնյէր հազզընտա պաղը իտուսուսի իմթիյապլար էլտէ էթմէք իսթէյօր:

Ալմանիանըն պու մուսթէլէսի իթալիանըն Թիւրքիա ալէյհիտէ իլանը հարապ էթմէսի նէթիճէսի տիր տէյու զանն օլունաճազ տըր: — Լօլու Քիչինէր կէշէն Փէնճէնպիւհ կիւնիւ Իսկէնտէլիյէ վատըլ օլուպ էվվէլա ինկիլիզ գօնուլաճազ կիթմիշ, վէ օրատա պաշ վէքիլ վէ վիւքէլատան պաղըրար քէնտինէ իֆա ի սօշաճէտի էյլէմիշէր տիր: Սօնրա միւշարիլէյի հըրտիվ հազրէթլէրինի զիյարէթ էտիպ քինտի իթիմանաճէսինի թագաթմ վէ գըրալըն սէլաճընը թէպիլիզ էյլէմիշ տիր: հըրտիվ տախի միւհնասիպ պիր նութգ իրատըլյա ճէվապ վէրմիշ տիր: Այնի կիւնտէ միւշարիլէյի Գահիբէյէ ազիլէթ էտիպ պէօյիւք իզսիհամ թարաֆընտան վէ քէմալը տէպաէպէ իլէ իսթիգալ էտիլմիշ տիր: — Փօրթուկէզտէ ճիւմուրիլէթ ալէյհիտէ պիր աքսը հարաքէթ վուզու պուլմըշ իսէ տէ, հիւքիւմէթ էվվէլէն խապէր ալմըշ օլտուլունտան տէրհալ պաստըրըմըշ տըր: օրատու հիւքիւմէթէ սատըգ պուլունմըշ տըր: — Ալմէրիգատա Հէրրիմէն վէ Իլլինուանըն 30,000 շմէնտըֆէր ամէլէսի թաթիլ ի էշլալ էյլէմիշէր տիր: — Սալար էտ Տէվլէ. հիւքիւմէթ ի մէշրուլէթ առաքիլինէ մուգալէմէթ էտէմէյիպ ֆիւրար էթմիշ, վէ մալիյէթինտէ պուլունանլար տալըլըպ Համասանը թախիլէ էթմիշ տիրլէր:

Փեհնէնպիւհ. — Թարապուլուստա սապահտան սաքչամատէք Պօմպարտըման տէվսմ էթմիշ տիր: Համիսիյէ վէ Սուլթանիյէ իսթիհէքեաթլարը վէ Ֆէնէր գուլէսի խարապ օլմուշ տըր: Կարիպաշի սէֆինէսի լիմանա կիրմիշ տիր: Իթալիալըրար թարաֆընտան հարապ էսիրի օլալագ ալընան Օսմանլըարըն ատէսի 400 օլմուշ տըր: Տիւք մԱպրօզուն Թարապուլուր Դարապ վալիլիյինէ թալին էտիլմիշ օլտուլու բիվայէթ օլունույօր: — Շիմտիյէ դատար շէհրիմիզի թէքը էթմիշ օլան իթալիանլարըն ատէսի 800 ի միւթէճալըղ տըր: — Եէնի ինթիսապ օլունան նիւզզար աղասը հուզուրը շահանէյէ գապուլ էտիլիպ բէսմ ի թահիֆլէրի իճրա գըլընմըշ տըր: Ավսթրիա իթալիանըն Արնաուլուսուլուգ սահիլէրինտէ հարէքէթ ի խասիմանէտէ պուլունմասընա միւսաատէ էթմէյէճէյինի պէյան էթմիշ տիր: — Տէյլի թէլէզրաֆ մուհարրիլէրինտէն Տօգ. Տիլըն շէհրիմիզէ կէլմիշ տիր:

Միւսիւր ի մէսուլ վէ սահիպ ի իմթիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱՍՏԸ
Տէրիսաստէթ, Չագմագըլար, Յուկոբեան խան

ՆՕ 41 ԻԼԱՎԷ

ՁԱՐՇԷՆՊԻՆ 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1911

ՏԱԽԻԼԻ

ԻԹԱԼԻԱ — ԹԻԻՐԲԻԱ ՄԻՆԱՍԷՊԱԹԸ

Ծիւնա. — Տէրնէտէն Մըսր թարգմանէ կէլէն պիր թէլէզրաֆա նազարէն՝ Իթալիանկարըն պոմպարտըմանը նէթիճէսի օլարադ, Տէրնէտէ տիրէն թէլէսիա էտիլմիշ օլան թէլիզ թէլէզրաֆ մէրքէզի խարապ օլմուշ սըր: — Թարապուստա սապահստն ազգամա դատար պոմպարտըման տէվամ էթմիշ, հիւքիւմէթ գոնազը թախրիպ էտիլմիշ վէ վալի վէքիլի մէճրուհ օլմուշ տըր: Թարապուստա կէլէճէք հոգլուզու էնտիշէյի մուճիպ օլուշօր: — Նէմէնտէ հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէնին պաշնա ազլիմ պիր զախէ ի տախիլիէ աշմիշ օլան Իմամ Եանհա՝ Պազը Ալիյէ պիր թէլէզրաֆ չէքիպ, հէր նէ դատար հիւքիւմէթ իլէ հալը իլթիլաֆտա պուլունուշօր իտէ տէ, վաթմանա խարիճտէն պիր թէճամուզ վուզու պուլունճա տախիլի պիր մուհապանըն պէր թարաֆ էտիլմէսի թապիի օլտուզունան, Տէվլէթ ի Ալիյէյէ թէմամէն արզը ինգիյաւ էյլէտիլինի վէ էմրի ալթընտա պուլունան գուվ վէ ի միւսէլլահա իլէ հիւքիւմէթին աէվզ էտէճէյի թարաֆա կիտէքէ մուհաֆազա ի վաթմանա զայրէթ էտէճէյինի պէյան էյլէմիշ տիր: — Կէճէլէյին սապահա գարշը, Անթաքիա գազասը տախիլինտէ Սուէյտիյէ լիմանը պիր Իթալիա գրուագէթիւ թարաֆընտան պոմպարտըման էտիլմիշ իտէ տէ, պիր մուհապանաթ հասը օլմամը սըր: Սուէյտիյէ գատիմ Սիլվիքէ չէհրիմին խարապէլէրի իւզէրինտէ քեալն օլուպ, վազթըյա անըն 1000 կէմի խթիւպընա քեաֆի՝ տունի (կափմա) պիր լիմանը վար խալ իտէ տէ, միբուրը զէման իլէ խարապ օլմուշ սըր: — Շէհրիմիզտէ Իթալիա փոթթախանէսինն ումուրը նազլիյէսինտէ միւսթախտէմ Սրիսկօր՝ տիւն Պահրիյէ նէզարէթի թարաֆընտան զապթ օլունարազ թէրսանէ էօնիւնտէ պաղանմը սըր: — Սէլանիք լիմանընտա Իթալիա թէպտաւընտա ախ օլան 8 սաղափօրիա իլէ 10 պաղզճըր գալըր վէ 2 մօրըրպօր զապթ օլունմուշ սըր: — Իշմիրտէ Իթալիանկարա ախ օլան 20 մալճուա, 6 պաղզճըր գալըր իլէ 2 սախր գալըզլար զապթ օլունմուշար սըր: — Մէմալիք ի Օսմանիյէտէ պուլունան Իթալիա թէպտաւընտա՝ խախիթիւշապիօնարըն պախշ էթտիլի միւստատէլէր րէֆ օ-

լունմուշ վէ իճապը թաղտիրտէ անլէրէ հուգուգը ալւվէլ գալախտի մուճիպինճէ մուսմէլէ իֆասը Ատիլիէ նէզարէթինտէն պիլ ումում մէմուրիյն ի սաղիյէյէ պիլախիլմիշ տիր: — Իթալիա հիւքիւմէթի Թարապուստը Ղարապըն սուրէթ ի դաթիյէտէ իշղալընտան ազտէմ՝ նէ թէվասուլթ, նէ միւզաքէրէ վէ նէ տէ միւթարէքէ հազգընտա հիշ պիր թէքլիֆ զապուլ էթմէյէճէյինի վէ ֆազաթ Թարապուստը Ղարապըն իշղալը իլիւն թաղմիւնաթ իթապընա վէ հաթթա իճապընտա հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէնին հազգը հիւքիւմէթինի թատիգէ հազըր խալիյինի Ալմանիա տէվլէթինէ պիլախիլմիշ տիր: — Շէյիս իւլ Իպամ Մուսա Բեազիմ պէյ Իգսաւ զապթթապըն մուհարիլիլէրինտէն պիրինէ՝ վաթմանըմըզըն էն մուգատտէս ճիւզիւ օլան Թարապուստ իլիւն թալիլաթըր նազալիյէ ապա զապուլ էտիլմէյէճէյինի վէ տէվլէթլէր իլէ ճէրէյան էտէն միւզաքէրաթըն իւմիսպախշ պիր թարգտա տէվամ էթմէքաէ պուլունուպ, մէսէլէ ի հազըրէնին՝ չէրէֆ ու հայտիլէթ ի Օսմանիյէ մուհաֆազա էտիլմէք սուրէթիլիլէ խիթանիլէզիլ օլաճաղընը մէմուլ էթմէքաէ խալիյինի պիլախիլմիշ տիր: — Ալթիթիա վէ Րուսիա հիւքիւմէթլէրի՝ Պէլլրաւ, Սօֆիա, Աթինա վէ Չէթինէտէ միւշթէրիքէն թէպիլաթտա պուլունուպ, Պալգան մէսէլէսինն թէշվիլինի մուճիպ օլապիլէճէք հէր ալւրիւ հարաքէթտէն իճթինապ էտիլմէսինի տաթմոնէ օլարազ թալաիլէ էթմիլէր տիր: — Պու կիւն ալընան խապէրէ կէօրէ՝ «Պէյն էլ միլէլ Փաղամէնիթօ Իթթիհասը» մէճիսի՝ Հոկա. Հտէ Փարիզտէ մէճիս ի Այան տալիլէսինտէ իճթիւն էթմիշ տիր: Օսմանը մուրախտաթը՝ Այանտան Պուսթանի էֆ. հէր միլլէթին Փարլամէնթօը նէզախնաէքի ճէմիլլէթին տէվլէթ ի մաթպուլէլէրինէ միւլաճտաթիւ մուհարէպէնին թաթիլի իլիւն թէշիպալիւսաթտա պուլունմալարը հազգընտա պիր թաղթիլ վէրմիշ վէ պու թաղթիլ՝ Իթալիան մուրախտալարը խաթիւնա օլալաթ իթթիֆազը տրա իլէ զապուլ օլունմուշ սըր: — Proosou, Լա Պուրս ՏՕրիան վէ Նեա Փարիս զապթթալարը զիհպէրի զարըշտըրաճազ նէշրիյաթտա պուլունմուշ օլտուզլարը սէպէպտէն թաթիլ էտիլապ, միւսիլ ի մէսուլարը հազգընտա թաղթաթըր զանուշիլէ իճրասընա գարար վէրլիլմիշ տիր: — Մէճիս ի Մէպուսանըն քիւշաւընտա Հազգը փաշա իլէ Րիֆաթ փաշանըն մուհաքէմէ էտիլէճէյի թէվաթուրէն լիվալէթ օլունմազտա տըր: Հազգը փաշա մէճիսէ վէրէճէյի իզահաթըր գալէմէ ալմազլա մէշղուլ իմիշ:

ձիւնա երթալի. — Հօտէյտատա (Եւ-
մէն) պիր Սամանը զըրկըսը Պահրը Ահմէր-
տէ Իթալիա թիճարէթինի մուհաֆազա մագ-
սէտիյէ պէքլէմէքտէ պուլունան Արեքու-
լա նամ Իթալիան կէմիսինէ աթէշ էթմիշ, պու-
նուն իւզէրինէ Արեքուլա Սամանը զըրկըսը-
նը թօփա թուրուպ պաթըրմըշ սըր: — Թա-
րապուսըն ձիւնա կիւնիւ Իթալիանդար թարա-
ֆընտան զապթ ու իշղալ էսիլմիշ խոյի թէ-
հագգիւզ էթմիշ տիր: Պօմպարտուման էանասըն-
տա չօգ խանէլէր երգըմըշ վէ պիր գըսմը գա-
րը վէ չօճուզ օլմագ իւզրէ խալլի քիսնէլէր
թէյէֆ օլմուշ սըրլար: Քէզալիք Ալման սէֆի-
րի թէրճէմանըն խանէսի զարարտիտէ օլմուշ
տըր: — Պապը Ալի Կիրիտ ֆէնէր գուլէյէրինին
չիմտիլիք եագըլմամասընը աիւլէլի համիյէտէն
թալէպ էթմիշ խտէ տէ, մէղքիւր թալէպ գա-
պուլ էտիլմէմիշ տիր: — Հէյէթ ի վիւքէլա իւ-
չիւնճիւ տէֆա օլարագ էվրօփա տէվլէթլէրինին
թէվասիւթիւնիւ թալէպ էթմէք իւզրէ մէղքիւր
տէվլէթլէրէ պիր թագըրի կէօնտէրմիշ տիր: —
Բօմա սէֆիրի Բէլիտ փաշա Խարիճիյէ նէզարէ-
թինի սուրէթ ի գաթիյէտէ րէտտ էլլէմիշ տիր:
Եէնի վիւքէլասան պագըլարընը տախի խսթի-
ֆա էթմէք նիյէթինտէ պուլունտուգարը, վէ
պէօլէճէ Բեամիլ փաշանըն Եէնի պիր գապինէ
թէշքիլինէ մէմուր էտիլէճէլի րիվայէթ օ-
լունմագտա տըր: — Բուսիատա էֆքըտարը ամօն
Պօղազլար մէսէյէսինի էլէ ալլայ խիթամա կէ-
թիլմէք լէյհինտէ պուլունտուգար: — Շէնրիֆիզա-
Հայտար Փաշատան Փէնտիքէ կիտէն վէ Փէն-
տիքտէն Հայտար փաշայա կէլէն շմէնտըֆէր գա-
թարը արասընտա շիտաթիլի պիր միւսատէմէ
վուգու պուլմըշ, վէ 7 վալօն, 2 լոգօմօթիլ
քիւլլիյէն խարապ օլմուշ՝ պիր թագըմը տա
գէտէլէնմիշ տիր: Նուֆուսմա գայաթ օլմայըպ
եալընը 7 քիչի եարալանմըշ տըր:

Փազար. — Զօվարայա (Թարապուս) 5,000
տէն զիյատէ Իթալիան ասքէր չըգմըշ խտէ տէ,
տահիլտէ 20,000 գատար ասքէր վէ եէրի է-
հալի պուլունտուգուստան իչէրի սօղրու իլէրի-
լէյէմէմիշ տիրլէր: Թիւրք զապիթլէր նագլ էթ-
մէքտէ օլման թիյա նամ Բուսիատա վափօրը
հօլտա իքի Իթալիան գրուաղէօրլէրի թարաֆըն-
տան զապթ օլունմըշ տըր: Ալմանիանըն Իս-
թանպօլ սէֆիրի՝ Սաիտ փաշա իլէ ուզաւն պիր
միւլազաթ իճրա էտիպ Իթալիա թէպասսընը
թէպիտինէ տաիր վէրիլէն գարալըն միւ-
նասիպ օլմատըրընը պէյան էթմիշ տիր:
Սէֆիր ի միւշարիլէյհին միւրէճտաթը իւզէրինէ
Իթալիալարըն Թիւրքիտան թէպիտ էտիլմէսի
պիր գաշ կիւն իչիւն թէէլիւր օլունմըշ տըր: —

Բիվայէթէ նապարէն Իթալիա հիւքիւմէթի Թա-
րապուս իւզէրինէ տէվլէթ ի Սամանիյէնին հագգ
ը հիւքմրանիլինի գապուլ էթմէտիքտէն մատա
թափիլաթ (պէտէլ) իթասընտ պիլէ րաղի օլմա-
յըպ թագմինաթը հարալիյէ թալէպ էտէճէք ի-
միշ: — Նուրատունկեան էֆ. Պապը Ալլիյէ տա-
վէթ էտիլիպ Սաիտ փաշա իլէ 3 սաաթ գատար
միւլազաթ էթմիշ տիր: Նուրատունկեան էֆ.
Էվրօփա հիւքիւմէթլէրի նէզարտէ թէշպալիւ-
սաթտա պուլունմագ մագսէտիյէ տէրհալ էվ-
րօփայա աղիմէթ էտէճէք իմիշ, — Վիէննա սէֆա-
րէթինէ Պէլլրատ սէֆիրի Սլի Պուտա պէյ,
Պէլլրատ սէֆարէթինէ Սթինա սէֆիրի Նապի
պէյ, վէ Սթինա սէֆարէթինէ տախի Բօմա
մապահաթիլազարը Սէյֆէտտին պէյ թալին գը-
լընմըշ տըր: — Բուսիա հիւքիւմէթի Պահրը Սի-
յահատա պուլունան ֆիլիստունա իլք էմրէ հազըր
օլմագ իչիւն թալիմաթ վէրմիշ, վէ ինթիյաթ
ասքէրլէրինի տէ սիւան ալթընա ալմըշ տըր: —
Պօրտա աշվալինճէ պիր թէպէստիւլ վուգուս
կէլմէմիշ տիր:

Փազար երթալի. — Իթալիանդար թարապ-
ուս շէնրինի քեամիլէն իշղալ էթմիշ տիրլէր:
Սահիլէ չըգարըմըշ օլման ասքէրլէր Իթալիատան
վիւրուս էտէճէք օլման ասքէրլէրէ պէքլէմէք-
տէ օլաուզլարընտան տախիլէ տօլլու իլէ-
րիլէմէյէ պաշալմըշ տըր: — Սա-
մանը օրտուսունըն Սըսըրտան միւրուրընտ միւ-
ստատէ էտիլմէմիշ տիր: — Սօֆիա սէֆիրի Աարմ
պէյ Խարիճիյէ նէզարէթինէ թալին օլունմըշ
տըր: Միւշարիլէյհին Իթալիայա գարալ իչէր
զէ-
ման զայրի գապիլ ի իթիլաֆ պիր թափրու հա-
րէքէթ թագիպ էթմէյէ, վէ փօն Թիւրքլէրին
Խիթաթիլէրվէրան չիւլէսինէ տախիլ օլաուզու
րիվայէթ օլունտուգար: Պապը Ալլինին էվրօփա
տէվլէթլէրինէ վագը օլման իւչիւնճիւ միւրէճա-
թընտ՝ Խիլիթլէրա, Պրանտա վէ Բուսիա թա-
րաֆընտան ճէվապ վալիտ օլմուշ տըր: Պու-
տէֆաթի ճէվապ տախի էվլէլէրլէրաէն փէք
Փարզը տէյիլ իմիշ, — Վիէննա զագէթալարը մու-
հարէպէ ի հազըրէ միւնասիպէթիլլէ Ալաթրիա-
նըն տախի պիր թալէպտէ պուլունմասընը թափ-
միյէ էտիլօրլար: — Գարտա տէնիլտէն Պահրը
Սէֆիտէ սէվզ օլունմագ իւզրէ պօղազլարտան
միւրուր էտէճէք պուլտայ եիւքիւ Բուս կէմի-
լէրինէ միւստատէ էտիլմէսի պապընտա Բուսիա
սէֆիրինին Պապը Ալի նէզարտէն վուգու պու-
լան թէպիլաթընտ իճապէթէն, Իթալիայա
սէվզ օլունմագ շարթըյէ Բուսիատան կէլէն
պուլտայալըն հարալ գաշաղը աստ էտիլմէմէ-
սինէ գարար վէրիլմիշ տիր: Պունըն իւզէրինէ
էվլէլէրի կիւն միւստատէրէ էտիլմիշ, վէ քէրէս-
թէ իլէ պուլտայ եիւքիւ օլման 2 Բուս սէֆի-

նէլերի սալը վերկմիչ տիրէր: — Տէրնէտէ զա-
խորէ եօզլուղունաւն նաչի էհալինին թէսիւմ
օրնագ մէնպուրիյէթինաւ պուլունաուգլարը րի-
վայէթ օրունույօր: — Մէպուպար շէհրիմիզէ ալ-
տէթ էթմէքաւ օրուպ, Սէրանիքաւ գոնիւհէսե
պուլունաւն մէպուպարըն տախի ծիւմաւ էրթէսի
կիւնիւ Տէրնաւատէթէ միււվատէթէ էտէճէքլէրի
ճիհէթէէ էքսէրիյէթ հասըլ օրաճաղը սէպէպաւէն
էճնիւմիւղաւէթի ծիւմաւ էրթէսի կիւնիւ մէնիւս ի
մէպուպարըն աշըլաճաղը գադարիկը օլմուշ աղը:
Եւէվմի մէլքիւր վէլատէթի շահանէյէ թէսաւիւֆ
էթիտիյինտէն սապուհլարըն իֆա ի թէպրիքաւթ,
վէ էօյլէնաւն սօնրաւ մէրաւիմի միւթատէ իլէ
մէճիւս քիւշաւ էալիէճէք տիր: — Շէհրիմիզաւ
Նուրը Օսմանիյէտէթի Օսմ. գօմիթէսի գլիւպինին
օսոււղուղունաւ աթէշ պրազըմըլ իսէ սէ, թէ-
ղիյէ անյաշըրպ հանղընըն էճնիւ ալընմըլ տըր:
Աթէշի աթանըն քիւմ օլուղու թէհագգուգ
էթմէմիշ տիր: — Հիւքիւմէթ՝ Սիօնիսթլէրին
Փալէսթինտէ փէք Ֆահիշ Ֆիլյաթլար իլէ հէրի
էհալիտէն արապի սաթուն ալմագուս օլուղ-
լարընտան խապէրտար օլարագ մէլքիւր արա-
ղլի Սիօնիսթլէրին վէրտիքլէրի պէտէլի թէէ-
տիյէ էտէթէք քէնտիսի սաթուն ալմագըղա գա-
րար վէրմիշ տիր: Մալիյէ նաղըրը պու մագսէս
իչիւն պիւտէտէ պիր թախսիսաթ թալին էտի-
մէսի իչիւն Սէտարէթէ միւրաճաւթտա պուլուն-
մուշ տըր:

Եհնի հեյեթ ի վիսէրայա տիր հօֆէաւ. —
Սթանպօլ զաղէթտար շէօյլէ տէյօր, Սախա փա-
շա ինթիխապ էթտիյի վիւքէլայը սիյասի Ֆրի-
գալար նօզթա ի նաղարընտան օլմայարագ պիթա-
րաֆտնէ սէշմիշ տիր: Պու իսէ միւշարիլէյին պիր
հա տիկէր Ֆրըգաստան հիւճոււմ կէօրէճէյինտէն
գօրգմայարագ մէճիւս ի մէպուպարն հուղուրունաւ
խապաթը վիւճոււտ էաշպիլէճէյինէ աշլալէթ է-
տէր: Պու հէյէթ ի վիւքէլա ինթիյաճաթը հա-
ղըրէլի թէէմին էտէպիլէճէք օլան պիր սուլհ
հէյէթի տիր, հէյէթաւ էրմէնի օլարագ Սինապ-
հան էֆ., վէ Բոււլարտան Իպրահիմ Սուսա
էֆ. պուլունույօր՝ վէ պուլնիլարըն իքիսի տէ
Գաթթիլք տիր: Պաղը Օրթօսուսըլար Սախա փա-
շանըն տալէթինի գապուլ էթմէմիշ տիր-
լէր: Լաքին պաղը տիկէր զաղէթալար հէ-
նի գապինէնին քիւլլիյէն իթթիհաւ թէ-
րաղըլ գօմիթէսինին թահթը թէէսիլին-
տէ պուլունաուղունը իտախա էթմիլէր տիր:
Տիվանը հարպը էօրֆի պուլունաւ սօնրա
րէս ի քիարտա պուլունաւ հէր հանիլը պիր գա-
պինէնին հէյէթ ի ումուսիլէսի հա ազաւընըն
պիր գըսմը ալէյինտէ հիշ պիր սէպէպ վէ սու-
րէթլէ նէշրիյաթ վաղը օլմամտընը, վէ եալը-
նըլ սէլամէթ ի վաթանաւ մէտար օլաճագ թէ-
տապիր ի մուհիմէնին իթթիխաղը խուսուսըն-
տա իղթիպա էտէն նօզթալարա գապինէնին
նաղարը տիղգաթընըն ճէլալ էթմէքաւէն մաւաւ

հէր նէվ պէյնաւարանէ պէյանաթըն նէշր օլուն-
մամաւընը սուրէթ ի գաթիլէտէ էմը էթմիշ տիր:

Իքալիա իլէ Թիւրիսանըն պահիլ գուլիք-
լիւրի. — Իթալիանըն պիրինճի տէրէճէտէն զըր-
լուարը 8 օլուպ աթիտէքիլէր տիր. — Բոււս,
Նախօլի, Բեհիւսա Էլիւս, Լիզթօրիա Էննանուէլէ
Խիլմննիւ: Պուսլարըն պէհէրինին 12,425 թօնօ
գոււվէ ի հոււմուլէսի օլուպ 12 ինչէլլի 2 վէ 8
ինչէլլի 18 թօփ իլէ թէճհիլ էտիւմիշ տիրէր: Պեհե-
սթրօ, Պրին վէ Բեհիւսա Մարիսարիա պէհէրինին
13,207 թօնօ հոււմուլէսի օլուպ, 12 ինչէլլի 4 վէ
8 ինչէլլի 4 թօփ իլէ թէճհիլ էտիւմիշ տիր: Ա-
միրալիյօ Տեւեհպօն վէ Էննանուէլի Ֆիլիպէրթօ
9,645 թօնօ համուլէսի օլուպ 10 ինչէլլի 4 էր
թօփ իլէ միւճէհէլ տիրէր:

Պէօլիւք գրուպէօրլէրի 7 տաէա օլուպ, ա-
թիտէքիլէր տիր. — Սան Ճօրճիօ, Սան Մարգօ,
Անալֆի Բիզա, Ֆրանչիսի Ֆրուչիօ, Վարեգի վէ
Ճուզիլիի Կարիպալիսի:

Իքինճի տէրէճէտէն գրուպէօրլէրի 3 օլուպ,
Տօսթիք, Ակօրսաթ վէ Փուլիլիա տըր: Թօրփիտօ
մուխրիպլէրի 4 տաէա տիր: Թօրփիտօլար
4, թահթ էլ պահը զըրիլարը 6 տաէա տիր:
Թիւրքիւնըն պէօլիւք զըրիլարը իքի տաէա
օլուպ, Պարպարօս Խայրէսիլ վէ Թօրդոս Բեհիւ
պէհէրինին 9,901 թօնօ հոււմուլէսի օլուպ 11
ինչէլլի 6 թօփ իլէ միւճէհէլ տիր:

Պէօլիւք գրուպէօրլէր Լալիսիյի վէ Մեհիսիյի
օլուպ, պէհէրինին 3,830 թօնօ հոււմուլէսի օլուպ
6 ինչէլլի 2 թօփ իլէ միւճէհէլ տիրէր:

Իքինճի տէրէճէտէն գրուպէօր Պեհը ը Սաթ-
վիք, Փեյի Եհվիք 740ար թօնօլուգ, վէ 4,1
ինչէլլի 2 էր թօփ իլէ միւճէհէլ: Թօրփիտօ
մուխրիպ 2, Թօրփիտօլար 2 տիրէր:

Անվալը հաղըրէյի տիր մաքաւաթըն եփ-
իւաւը. — Անվալը սիյասիյէյէ վաղըթ պիր իթա-
լիսն՝ Թաղապուսը Ղարալը իշլալա իթալիալը
մէնպուր էտէն էսպապը Թալմաւա պէր վէճհ ի
աթիլ պէյան էալիօր. — «Պու մուխաւէթէթ»
Թիւրքիա հիւքիւմէթինին իթալիա վէ իթալիան-
լար ալէյինտէ էթթէտէն պէրու իճրա էթալիլ
թէտաւի վէ հագգալըլըլըն նէթիճէսի տիր: Պու
հագգալըլըլար իչիւն իթալիա հիւքիւմէթինին
միւքէրրէրէն աաալէթ թալէպ էթմէսի՝ նէթիճէսիլ
գալար, հաթթա հագգալըլըլար շիտաթէք քէսպ
էթալի: Պու սէպէպաւէն հէնի րէֆիմաւէն մէմուլ
էթալիլմիլ հէվ իւմիւալէրիմիլ պօշա չըգաւ:
Վէ շիմսիյէ գաւաթ սիւքիւթիմիլ հէնի րէֆիմէ
Ֆուրաթ վէրմէք օլուպ: 16 հալընտա իթա-
լիան գըլ Ճուլիա Ֆրանչօնինին ֆաթիլիտաւըն-
տան ճէպրէն գաւալ էտիւմէսի վէ վալիտէյինին,
Իթալիան գօնսօլօս վէ սէֆիրինին վրօթէթթօ-

սընա րազմէն ճէսրէն իսլամ էտիկալ, պիր իսլամ իլէ թէզվիճ էտիմէսի փէք աղըր պիր վազըս օրուպ, Իթալիայը ճիստէն կիւճէնտիրմիշխաթ: Քէզա 1909տա Սեդիկա Իթալիան վափօրը՝ Նուրա-հաս Թիւրք զըրհըսը թարաֆընտան վէ 1910 տա Պեդիկա վափօրը երնէ պիր Թիւրք գըրուա-զէօրը թարաֆընտան վաշխյանէ եազմա օլիկալ թէարրիւզէ ուղրատը: Իթալիա թիճարէթինի Աֆրիգա վէ Արապիսթանտա մահվ իշիւն Արապա-րը թահրիքտէն վէնաշէրի վասըթալարա միւրա-ճաաթտան չէքինմէսիլէր: Թարապըուտա թէէսիս էտիմիշ օլան Պանի ի Րօնա իլէ մուսամէլէ էթմէք-տէն Արապարը քեամիլէն մէն վէ ճիւրաթ էտէնյէր թէհաթտ էտիլտի: Իթալիանյարըն փօսթա, թէ-լէզրաֆ, չմէնտիֆէր, սու եօրու կիպի իլէրտէ իմթիլապ թալէպի քեամիլէն ըէսա էտիլտի: Մուսհէտէ ահքեամընա րազմէն Իթալիանյարա արապի իլթիրտաը մէն էտիլտի: սաթմազ իոթէ-յէն եէրիլէր թէքտիր էտիլտի: Թիճարէթ, փօս-թա վէ վափօր սէֆէրլէրիմիլէ էլաէն կէլէն հէր միւշքիւլաթը չըգարսըլար: Պու թէստտիլէ գաթի վէ ճինայէթտէ մուշղամմ օլտու: Հայր ձիւսթինօ վէ կասթօն թէրլէնի՝ Տէրնէտէ գաթի էտիլտիլէր: Պուշարտան աշիքեար կէօրիւլիւյօր քի, Իթալիա հիւքիւմէթի Թիւրքիանըն մուշ-թաղամ պիր թէստտի վէ թէճալուզու գարչը-սընտա պուլունույօր: Շիմտիլէ գատար եէնի ըէմիմ պու մէպէլի թէրք իլէ խաթալը իսլահ էտէր տէյու պէքլէտիք իտէ տէ, օլմասը, արթըզ գատէհ սօլտու, զիլաաէ սիւքիւթ էթմէք գօր-գապըզ վէ զաաֆ սայըլաճազար: Վէ Իթալիա հիւքիւմէթի՝ մէսէլէլի քէնտի հայսիլէթ չէ-րէֆ վէ մէնֆաաթընա մուվաֆըզ պիր սուրէթ-տէ թէսվիլէյէ մէճպուր օլտու: — Թարապըուսը Ղարապ սահիլլէրնտէ հաֆրիլաթ իճրա էտէն Ա-մէրիգալը պիր հէյէթին տիրէքթօրը, Թայվատա նէչր օլունան մէղքիւր պէնտէ ճէվապէն պիր մէքթուպ կազըպ սնտէ մէղքիւր Իթալիալընըն մէմէքէթի իշղալ իշիւն սէրտ էթտիլ սէպէպլէ-րին պաղըրընը թէքիլալ էտիլտի: Միւստիլէյ հտտիա էտիլտի քի Թարապըուսը Ղարապ զանն օլունաուզու կիպի գուրու վէ մահաուլըզ պիր մէմէքէթ օլմայուպ, թարիխին չէհատէթի վէ տիլարըն չիմտիքի հալը սնըն եէթէր գատար սէրվէթ հաաըլ էտէճէլինի իսպաթ էտէրլէր: Մէմ-լէքէթտէ աապիլին իլալ օլունամասընըն սէպէ-պլին տահա պիլատէ Իթալիալըլար թարաֆըն-տան էհալի արասընտա նէչր օլունան կալան թէվաթուլարտա կէօրիւյօր: Քէզալիք կէրէք

Ասանաաաքի գըզ մէսէլէսինին, կէրէք Տէրնէտէ էօլաւրիւլէն փափաա կուսթինօնըն մէսէլէլէրի-նին սիյասի մագսէտէ խըտմէթ էթմէք իշիւն միւսպաղալը սուրէթտէ ըէսա էտիլմիշ օլտու-ղունը զանն էտիլտի: Պունտան մատա Իթթի-հաաը միւսէլլէտէն պիրինին Թարապըուսը Ղարապ իշղալ էթմէք պէհանէսիլլէ Մըսը հու-սուտունա փէք կազըն օլան Թօղրազ իսքլէ-սինի էլաէ էթմէսինտէ մուհարրիլի միւստիլէյ հիւսթազպէլ իշիւն հարալի պիր օյուն միւ-շահատէ էտիլտի:

Թայվազ «Իթալիա վէ Թարապըուսը Ղարապ» սէրնամէլի պիր պէնտտէ շու սուրէթլէ պէ-յանը էթքեար էտիլտի: «Սօն տագիգէյէ գա-տար պէպլէտիլմիլ իւմիլայէր պօշա չըգար, Մարքիլաի Սան ձիւլիանօ Թարապըուստա Ի-թալիա մէնաֆիլի թիւճալիլէ վէ իգթիսաաթիլէ-սինի թէէմիլլէ իքթիֆա էթմէլիպ, 24 սաաթ-տա վիլայէթին թալիլլէսինի թալէպ իլէ մու-հարէպէյէ եօլ աշար: Իթալիանըն գարչըսընտա պուլունան սէվահիլտէ թէչէպալիւսաթը իգթի-սաաթիլէսինէ պիր գէմին թէհիլլէ վէ թէէմին էթմէքտէ հագըլը օլտուղու ինքեար օլունա-մագտա տա՝ պու միւնաաէպէթլէ էվրօփանըն սուլի ու սէլամէթինի իլալ էտէճէք պիր մէս-լէք իթթիլաալը տա թէճվիլ օլունամալ: Թա-րապըուսը թէճալուզան թէէմին էթմէք ի-շիւն հիշ պիր: հիւքիւմէթ միւսաաթիլէ էթմէյէ-ճէք տիր: Պանա Հէրսէք մէսէլէսինտէ Թիւր-քիանըն թէմաթիլէթի միլքիլէսինի մուհաֆա-զայա պիւթիւն զայրէթլէրլիլլէ չալըսն հիւքիւ-մէթլէր, [Իսկիլթէրրա վէ Ֆրանսա] պու խըս-մէթլէրինին Թիւրքիալը իտարէ էտէն Իթթիհաա վէ Թէրազըլ գօմիլթէսի թարաֆընտան ապա թագալի էտիլմէսիլլինի կէօրալիլէր, Իրան քէօրթէվի սէվահիլլնտէ Իսկիլիլ հուզուգունա հիւճիւմ էտիլտի, Պալտաա խաթիլը մէսէլէսին-տէ Արապիսթան սէվահիլլնտէ Ապալիլ Հաաթիս փօթիթիլաաը, Ալմանիայա թէմայիլ վէ տօթ-թուք մէպէթի թագիլ էտիլտի: Իթալիա Պալ-քանյարտա սրաքուզօնըն թէպէտուլիւնէ պիւ-թիւն գուվվէթիլլէ գարչը կէլէճէլինի իրան է-տիլտի իտէ տէ, Թարապըուստա պաշայան ա-թէլին Պալգանյարա սիրայէթ էտիլա թութուշ-մասընը, վէ պիւթիւն Շարգ մէսէլէսինին ապլ-մասընը մէն իշիւն տէվլէթլէրին չիմտիտէն տիւշիւնմէլէր լազըմ արը:»

Միւսիլի ի մեսուլ վէ սահիլ ի իմթիլազ
Յ. Գ. Գրիգորիան

Օ. ԱՐԶՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ
Տէրիսաաթէթ, Չագինգըլար, Յակոբեան խան